

Karolis Vairo Jubilėjus. Pradalgė Kultūros Bare Eisenhoweris Atsako. Wallace'ui Daugiau Balsų. Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 22

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Sausio-January 27, 1948

Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Gera darbą Julius Butėnas atliko, parašydamas mūsų spaudai apie Karolio Vairo-Rackausko 65-rių metų amžiaus sukaktį ir 40 metų sukaktį nuo to laiko, kai jis pradėjo rašytojauti.

Sverdami paskyrų žmonių nuopelnus Amerikos lietuvių kultūros bare, surasime, jog Karolis Vairas bus nuvargęs jame vieną ryškiausią pradalį.

Daugiausiai jis pasižymėjo vertimais veikalų lietuvių kalbon. Ir jis vertė stambius, daugumoje didžiųjų vertės kūrinius: jis tam turėjo noro ir talento; jis tam nepašyškėjo pajėgų.

Buvo laikai, kai mes nesutikome su juo politiskai, bet niekad neminimizavome jo darbų, atlikto literatūroje.

Asmeniškai mažai man teko su juo turėti reikalų, bet jo literatūrinis darbus visuomet vertinau ir jais naudojaisi. Žinau, jog tai padarė ir kiti.

Be tokių lietuvių kalbon išverstų kūrinių, kaip "Baltramiejaus Naktis," "Motėris ir Socializmas," "Dugne," "Karolis — Kodėl," "Hiavatos Giesmė," ir kt., jis parašė daug vertingų straipsnių, anuo metu pasirodžiusių "Laisvojoje Mintyje," "Jaunoje Lietuvoje" ir kitur.

Grįžęs Europon, jis dar daugiau dirbo, versdamas klasikinės kūrinius, pildamas lietuvių literatūrą, turindamas mūsų kultūrinės vertybės.

Mes, Amerikos lietuviai, galime didžiuotis tuo faktu, kad Karolis Vairas, buvęs amerikietis, šauniai darbuojasi Tarybų Lietuvoje.

Jis nebėgo pas vokiečius "nuo Sibiro," jis suprato lietuvių tautos paskirtį ir, numatydamas jai tarybinėje santvarkoje laimingą ateitį, uoliai dirba išvien su visa liaudimi šviesesniai gyvenimui sukurti.

Tebūva leista ir man skaičiuoti jo vardą palinkėti Karoliui Vairui šia jubiliejaus proga: ilgiausio amžiaus, didžiausios energijos!

Generalas Eisenhoweris pareiškė: neapsimisiu kandidatuoti Jungtinių Valstijų prezidento vietai.

Taigi, atrodo, su šiuo pasiūlymu bėgti kokia spekuliacija dėl generolo kandidatūros.

Jis padarė panašiai, kaip tuojau po Civilinio Karo padarė žymus generolas William T. Sherman. Ans irgi griežtai atsisakė kandidatuoti.

Beje, po Civilinio Karo prezidentu buvo išrinktas žymus generolas Grant'as. Generolas jis buvo geras, o prezidentas — nekokas.

Generolo Eisenhowerio viešas ir rimtas atsisakymas nuo prezidentinių pretenzijų su tvirtina Wallace'o kandidatūrą.

Ligi šiol tūli liberalai šitaip samprotavo:

—Sutinkame, Trumanas nėra geras prospektas; Taftas, Dewey, Stassenas — taipgi netike. Bet, jeigu Wallace'as kandidatuos trečiosios partijos sąraše, tai republikonai nebandys statyti savo kandidatą tokio asmens, kaip gen. Eisenhoweris, nes jie turės užtikrinimą, jog rinkimus galės laimėti su atvirai reakciniais kandidatais.

Po Eisenhowerio pareiškimo, tasai "jeigu" atpuola. Dabar jau kiekvienam aišku: demokratai statys Trumaną, o republikonai — vieną iš savo atrankos.

Anglai Pyksta, Kad Francija Numušą Savo Popierinių Pinigų Frankų Vertę

Francijos Pinigų Nupigimas Padėsias Daugiau Jos Dirbinių Parduoti Užsieniam; Puldysias Anglų Pinigus

Paryžius. — Francijos premjero Schumano valdžia numušė popierinių savo pinigų vertę nuo buvusių 119 frankų už dolerį vidutiniai iki 214 frankų doleriui. Taigi svetimi kraštai galės pusiau pigiau pirkti iš Francijos tokius prabangos dalykus, kaip kvėpalai, automobiliai, brangios suknelės ir kiti dirbiniai, skaitant doleriais.

Francijos valdžia nori kuo daugiausiai dolerių suimti. Svečiams-turistams ji pripažįsta net 340 frankų už dolerį. Francūzams, parduodantiems dirbinius užsienin, valdžia duos apie 277 frankus už kiekvieną gautą dolerį. O igabenti Francijon dirbiniai bus apmokami nupigintais frankais. Tatai mažins pelnus anglams, amerikonomis ir kitiems igabentojams.

Nauji Didlaiviai Bombanėšiams

Washington. — Karinė Amerikos vyriausybė planuoja statyti naujus milžiniškus lėktuvlaivius, nuo kurių galėtų pakilti didieji bombanėšiai po 25 iki 50 tonų. Patys lėktuvlaiviai būsią 60,000 iki 80,000 tonų. Suprantama, jog tie laivai galėtų nešioti ir atominėmis bombomis užtaisytus, toli skrendančius lėktuvus.

Kunigai Reikalauja Jankių Armijos Chinijai

Šanghai, Chinija. — Katolikų vadai čia pasakoja, būk chinų komunistai numarinę badu ir kitaip 20 vienuolių Kalgan vienuolynę. Skleisdami tokius gandus, jie reikalauja Amerikos armijos prieš chinų komunistus.

Amerikos Karo Laivai Mielu Noru Priimami Chinijon

Nanking, Chinija. — Chiang Kai-sheko valdžia paskelbė, kad ji mielu noru priims Amerikos karo laivus į Chinijos uostus, kol Jungtinės Valstijos laikys savo karininkus Chinijoje, kaip Čiango valdžios patarejus.

STASSEN "LIPA ANT KORNO" TAFTUI

Washington. — Republikonas senatorius Taftas pyksta, kad kitas republikonas, Harold Stassen kandidatuos į prezidentus Ohio valstijoje. Tafto valstija yra Ohio.

Tuo būdu kiekvienas progresyvis žmogus — pilietis stos su Henry A. Wallace'u!

Anglijos valdžia pyksta, kad Francija nupigino savo frankus; bijo, kad dėl to turės nupulti ir anglų pinigai — svarai sterlingų. Jau smunka Anglijos pramoninių šėrai biržose. Tarptautinis Bankas, amerikonių šeiminių kauptojas, pranešė, kad neduos Francijai daugiau paskolų.

Žemės Drebejime Žuvo Tuzinai Žmonių Filipinuose

Manila, Filipinai. — Sekmadienį smarkiai ir kartotini drebėjo žemė Panay, Leyte ir trijose kitose Filipinų salose. Vien Iloilo mieste žuvo 21 asmuo. Sudrebėjus žemei, daugelis žmonių subėgo į katedrą. Sugriuvę katedros bokštai ir įlūžo siena. Tuo būdu pačioje katedroj liko užmūšta keliolika asmenų. Medžiaginiai nuostoliai skaičiuojami milijonais dolerių.

Daugiau Pakistaniečių Įsibrioję Indijon

New Delhi, Indija. — Patan gentės mahometonai iš Pakistano įsiveržė į Indijos provinciją Jaisalmę. Pirmiau persimetusi į Kašmirą ginkluoti pakistaniečiai mahometonai atsisako pasitraukti. Kašmiro kunigaikštijos galva prisidėjo prie Indijos valstybės. Bet Pakistanas savinasi Kašmirą, kurio 77 nuosiminiai gyventojų esą mahometonai.

ZIBALO KOMP. VIRSILA VALDŽIOJ PENINKAVĖS

Washington. — Senatorius Brewster įtarė, kad M. W. Thornburg, buvęs Calif. žibalo kompanijos viršininkas, darbavosi jos pelnui, kuomet pateko į valst. departamentą. Brewster klausia: Kodėl valdžia sutiko mokėti po \$1.05 už statinę arabiško žibalo, kuris pirma buvo siūlomas po 40 centų už statinę?

Katalikai Pasmerkė Protestantų Manifestą

Washington. — Protestantų bažnytiniai vadai neseniai išleido manifestą, kuriame šaukė laikyti bažnyčią atskirtą nuo valstybės Amerikoje. Kartu jie reikalavo atšaukt prezidento atstovą M. Taylorį iš Vatikano, popiežiaus valstybėlės.

Nacionalė Katalikų Gervės Konferencija Washingtono pasmerkė protestantų manifestą.

Lietuvių Kultūrinio Centro Reikalai

Namo Bendrovės Šėrininkų Svarbus Tarimas dėl Finansų Vajaus

Labai puikiai pavyko Lietuvių Namų Korporacijos suvažiavimas, įvykęs pereiną šeštadienį. Tai buvo labai skaitlingas ir entuziastiškas suvažiavimas. Susirinkę šėrininkai išklaušė pranešimus apie nupirktąjį namą padėti. Pasirodė, kad išlaidos pasidarė didesnės, negu iš sykio atrodė. Namų pataisymas ir paruošimas kaštavo gerokai daugiau, negu buvo numatyta. Todėl būtinai reikia finansinį vajų varyti iki pilno laimėjimo, tai yra, pakol bus sukelta \$140,000. Dar vis trūksta keliolikos tūkstančių dolerių.

Ir štai šėrininkų suvažiavimo nutarimas: Vajus turi eiti per visą vasario mėnesį. Suvažiavimas nutarė prašyti ir raginti visus senuosius šėrininkus pasidaryti. Yra nuširdžiausiai prašomi visi lietuviai, kurie pritaria šiam gražiam kultūriniam tikslui, bet dar nėra finansiškai prisidėję, tuojau prisidėti, pasiperkant Namų Korporacijos šėry. Vienas šėras kaštuoja \$25, bet kiekvienas gali pirkti tiek, kiek nori ir pajėgia. Taipgi prašomi senieji šėrininkai padidinti savo įnesimą pagal išgalę.

(Kitame numeryje bus paskelbti naujai prisidėjusieji.)

Gražiai Pasisekė Laisvės Šėrininkų Suvažiavimas

Dalyvavo apie 150 Delegatų, Net iš Tolimų Vietų; Atsiųsta apie \$1,000 Aukų

Šėrininkai Parodė Pasiryžimą, Nepaisant Reakcijos

Laisvės dalininkų suvažiavimas praeitą sekmadienį gražiai pavyko. Delegatai teigiamai ir tiksliai svarstė savo dienraščio reikalus; davė naudingų pasiūlymų jo cirkuliacijai padidinti ir turinui dar populiaringinti.

Dalyvavo apie 150 pavienių šėrininkų ir organizacijų delegatų. Nepaisant oro biuro pranašaujamo dar 15 colių sniego, žmonės atvažiojo net iš gana tolimų kolonijų, kaip kad Baltimore, Rochester, N. Y.; Scranton ir Philadelphia, Pa.; Bridgeport ir Waterbury, Conn.; Worcester, Mass., New Jersey miestų ir kt. — O dar ir senieji sniegai — pusnys kliudė važinėjimą automobiliais ir auto-busais.

Aukų su sveikinimais suplaukė apie \$1,000. Stambiausia auka buvo nuo č. kagiečių — vilniečių — \$236.

Suvažiavimas vienbalsiai priėmė redakcijos ir administracijos raportus ir užgėrė rezoliucijas dėl Kooperatyvės spaudos Bendrovės medžiaginės vadovybės ir dėl Laisvės turinio. Buvo perrinkta direktorių taryba, didžioji dauguma tie patys.

Redakcijos Raportas

Redakcijos raportą pateikė pirmasis redaktorius Roy Mizara. Atžymėjęs tikslus, kuriais redakcija vadovavosi praeitais metais, Mizara pastatė sekamasias 5 gaires 1948 metams:

Kovot už Tafto-Hartley'o verguvės įstatymo panaikini-

nimą.

Vest kovą už kainų numušimą, prieš infliaciją.

Ginti civiles, pilietines teises nuo reakcijos pasimolimų.

Darbuotis taikos išlaikymui.

Dėti pastangas, kad kuo geriausiai pavyktu trečiosios partijos judėjimas su jos kandidatu į Jungtinių Valstijų prezidentus Henry Wallace'u.

Pasiūlymai

Tarp delegatų pasiūlymų buvo šie: Sauti šėrininkų suvažiavimus pavasarį, nes žiūrūs žiemos orai sausio mėnesį trukdo bei gali sutrukdyti skaitlingesnį delegatų atvažinėjimą iš mažųjų miestų ir tolimųjų kolonijų. Vajų dėl naujų skaitytojų gavimo Laisvės pradėti rugsėjo 1 ir baigti gruodžio 1 d., nes vėlesnis vajus, pratęsiamas į žiemos mėnesius, labai apsunkina vajininkams darbą.

Šiuos ir kitus pasiūlymus spręs direktorių taryba.

Reakcija dar Sąlydžiau Suglaudė Pažangūnų Eiles Faktinai visi delegatai nurodė ir reakcijos smarkavimus. Bet reakcininkų pasiūlymai nenupuldė mūsų darbuotojų dvasios. Ir šiame suvažiavime pasireiškė dar gilesnis ir platesnis sąmoningumas ir juo aukštesnis ir uolesnis pasiryžimas.

Plačiau apie suvažiavimą skaitykite New Yorko ir Apilinkės Žiniose.

Rep.

ORAS.—Būsią apsiniaukę.

Platesnė Amerikos Prekyba Su Sovietais Gerintų Šių Kraštų Santykius

Taip Sako Sovietų Ambasadorius; Maskva Smerkia Anglų Siūlomą Vakarinių Tautų Bloką, Kaip Wall Stryto Planą

Washington. — Naujasis Sovietų ambasadorius Aleksandras S. Paniuškin sakė reporteriam, jog prekybos paplatinimas tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos būtų pirmutinis žingsnis dėl diplomatinio santykių pagerinimo tarp šių dviejų šalių. Jis įtarė, kad

Jungtinių Valstijų vyriausybė stato skerspaines platesniam prekybos išvystymui su Sovietais.

Maskva. — Užsienio reikalų ministras Viač. Molotovas pareiškė, jog pamatinis Sovietų vyriausybės siekimas yra išlaikyti taiką.

Maskvos radijas ir sovietinė spauda tvirtino, kad Amerikos Wall Stryto atstovas John Foster Dulles padiktavo užsieniniam Anglijos ministriui Bevinui naują priešsovietinį planą — sudaryti kariniais — politinė vakarų Europos kraštų santarvę prieš Sovietų Sąjungą. Dienraštis Pravda išpėjo, kad Amerika ir Anglija su tokiu planu mójasi pajungt vakarinės Europos šalis, kaip savo kolonijas.

Sunkiai Serga Kongr. Thomas, Neamerikinio Komiteto Galva

Washington. — Plaukdamas laivu į Panamą, pavojingai susirgo republikonas kongresmanas J. Parnell Thomas, pirmininkas Neamerikinės Veiklos Komiteto. Jisai keliauja tyrinėti raudonųjų arba "neišistikimų" Panamos Kanalo ruože. Thomasui paplūdo kraujas į vidurius.

Karinis lėktuvas parašiotuku nuleido laivan kraujo plazmos Thomasui.

Transjordano Arabai Įsiveržė Palestinon

Jeruzalė. — Pranešama, jog 750 ginkluotų arabų įsibrioję iš Transjordano į Palestiną kovai prieš žydus. Arabai mėgino užblokuoti žydams vieškelį iš Jeruzalės į žydų miestą Tel Avivą. Žydai puolė arabus. Susikirtime užmūsta 10 žydų ir 4 arabai.

Arabai stengiasi perkirsti vamzdžius, kuriais plaukia geriamasis vanduo į žydiskąją Jeruzalės dalį.

PALESTINOS RIAUŠĖS UŽMUŠTA JAU 3,200

Jeruzalė. — Riaušėse tarp Palestinos arabų ir žydų užmūsta jau 3,200 žmonių iš abiejų pusių. Arabai pradėjo pulti žydus, kai tik Jungtinių Tautų seimas nutarė padalinti Palestiną į nepriklausomas žydų ir arabų valstybes.

REIKIA \$25,000,000 ŽYDAM APSIGINTI

Chicago. — Palestinos žydams Sionistams reikia tuojau sukelti \$25,000,000, kad jie per keletą dienų galėtų sumobilizuoti ir apginkluoti iki 27,000 savo milicininkų Palestinoje, sakė Golda Meyersonienė, Žydų Agentūros atstovė Chicagoje. Dabar Palestinos žydai turį tik 9,000 ginkluotų vyrų.

Jugoslavijos žinių agentūra Tanjug pranešė, jog Bulgarija suderins gamybą fabrikuose, perimtuose į valstybės nuosavybę.

Graikų Partizanai Puola Monarchistus

Athenai, Graikija. — Demokratiniai partizanai ryžtingai atakuoja Graikijos monarchistų armiją ties Konitsos miestu, už keleto mylių nuo Albanijos sienos. Partizanai su kulksvaidsiais ir minosvaidsiais puola monarchistus prie Burozani tilto ir Lykomoaron aukštumose, tuoj prie Konitsos.

Monarchistai sakosi atmušą atakas.

Graikijos Valdžia Kalina Mokytojus ir Valstiečius

Athenai, Graikija. — Monarchistų valdžia areštavo dar 30 demokratinių žmonių — mokytojus, fermerius, bankų raštininkus, spaustuvų darbininkus ir biznierių. Jie kaltinami už paramą partizanams.

Anglijos Ponai ir Dykūnai Vengia Verstino Darbo

London. — Anglija pradėjo registruot verstinam darbu ponus, lordus, gemblerius ir kt. dykūnus; suregistravo 100,000 žmonių būtiniais darbais — kasyklom, farmom ir kt. Bet nė vienas turčius neužsirašė.

2,000 AMERIKOS PILIEČIŲ HAGANOJE

Jeruzalė. — Skaičiojama 2,000 Amerikos piliečių tarp Palestinos žydų milicijos Haganoje. Amerikos konsulas išpėjo, kad jiems gresia pilietybės netekimas, jeigu jie neapleis Haganos.

Washington. — Dingo karinis lėktuvas su 5 vyrais.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

627 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. — Tel. Stagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Sec.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$7.00	Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75	Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$8.00	Foreign countries, per year	\$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	\$4.00	Foreign countries, 6 months	\$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Elektros Šviesa Lietuvos Kaimuose

Lietuvos vyriausybė nesigali jokių pastangų trumpiausiu laiku aprūpinti Lietuvos valstiečius elektros šviesa. Tai tikrai garbingos pastangos ir jų pasisekimu jau dabar galima stebėtis.

Šiuo didelės svarbos reikalu mums pateikia interesus davinių korespondentas M. Jevinis, Jis rašo:

“Ant Šešupės kranto stovi naujas gražus pastatas. Nuo jo eina aukšta užtvanka, užtvėrianti upės tekme. Ši hidroelektrinė pastatyta bendromis Marijampolės apskritys Kalvarijos valsčiaus gyventojų pastangomis.

Ne taip senai ji pradėjo duoti srovę pieninei, dviems lentpiūvėms, gimnazijai, pradinėi mokyklai, bibliotekai ir ligoninei. Pirmą kartą elektros šviesa sužibėjo 120 valstiečių trobose.

Kalvarijos elektrinė — iš eilės septyniasdešimtoji, paleista 1947 metais darban.

Tikrai prie Šešupės, perkertančios pietinę Lietuvos dalį — Suvalkiją, pastatyta 4 didelės ir 10 mažesnių hidroelektrinių.

Skaidri elektros šviesa pasirodė Lietuvos kaimuose tik tarybinės valdžios metais. Siluminės elektrinės ir hidroelektrinės pastatytos tokiose vietose, kur amžiais vyravo balana arba žibalinė lempa.

Mėlynomis juostomis vingiuoja Šventosios, Vyžuonos, Ventos upės per Utenos, Ukmergės ir Mažeikių apskritys. Šiandien jų baltasis anglis varo dešimtis didelių ir mažų elektrinių. Nuo jų plaučių tinklu nutiesti laidai į valstiečių trobas, į mokyklas, į klubus — skaityklas. Jos statomos visur: tarybiniuose ūkiuose, mašinų — traktorių stotyse, kooperatinėse draugijose ir kituose apgyventuose punktuose.

Elektros pasirodymas tolimiausiuose Lietuvos kaimuose ir miesteliuose pasuka amžiais susiklojusi kaimo gyvenimą kita linkme. Žmonės, pripratę prie sėdimų, kurios amžinai buvo jų trobose, pamatė, kaip šviesa išveja tamsą, palengvina darbą, daro gyvenimą gražesniu. Kada Simno, Betygalos, Viduklės, Debeikių ir daugybėje kitų miestelių ir kaimų elektrinės mechanikai įjungė srovę ir linksma, skaidri šviesa aplinkui viską apšvietė, valstiečiai surengė iškilmes.

Elektra plačiau įsiveržė butin ir tuose apskrityų centruose, kur anksčiau buvo nedidelės dizelinės elektrinės. Pagėgiuose, Šakiuose, Ukmergėje, Utenoje ir Mažeikiuose 1947 metais pastatytos ir paleistos darban elektrinės, žymiai galingesnės kaip prieš karą. Jos davė srovę taip pat ir apylinkės kaimams. Duoda šviesą kaimams taip pat Vilniaus, Kauno ir Petrašiūnų elektrinės, tapusios po išplėtimo ir naujų įrengimų pastatymo, galiniais “šviesos kombinatais.”

Su elektros pagalba atliekama daug žemės ūkio darbų. Šiaulių apskrityje trijuose tarybiniuose ūkiuose praėjusių metų derlius buvo iškultas su elektros pagalba. Klaipėdos apskrityje Priekulės, Tauralaukio, Eketės ir Kretingos tarybiniuose ūkiuose atliktas klijimų elektrifikavimas, įrengiamas karvių melžimas elektros pagalba.

Tarybų Lietuvos kaimų elektrinės dabar duoda srovę daugiau kaip tūkstančiui smulkiųjų imonių ir dešimtims tūkstančių gyvenamųjų namų. Elektrifikuota dešimtys tarybinių ūkių, mašinų — traktorių stočių ir vartotojų bei žemės ūkio kooperacijos imonių.

Elektros energijos gamyba Lietuvoje jau viršija prieškarinį lygį daugiau kaip 40 procentų. Tame yra didelis nuopelnas broliškųjų tarybinių respublikų, padėjusių Lietuvai įrengimais, statybin, medžiagomis ir specialistais. Iš Leningrado buvo atsiųsta daug energetinių įrengimų ir dešimtys tonų varinės vielos perdavimo linijoms, iš Altajaus krašto fabrikų tik per paskutiniuosius mėnesius gauta 15 dizelių ir 25 generatoriai, iš Udmurtijos autonominės respublikos — lokomobiliai, iš Maskvos — elektros armatūra. Iš Leningrado Kirovo vardo “Elektros jėgos” fabriko atvykę montuotojų brigados pastatė generatorius daugelyje respublikos elektrinių.

Penkmečio pabaigoje Lietuvos elktrofikacija bus beveik užbaigta. Respublika turės 206 kaimo elektrinių, kurios plačiai patenkins žemės ūkio poreikius.”

Bevino Ašis

Anglijos užsienio reikalų sekretorius Bevinas pareiškė, kad nuo dabar jis ir jo kolegos organizuos Vakarų Europos bloką prieš Tarybų Sąjungą ir Rytinę Europą. Tame bloke, suprantama, Anglija viešpataus, o Prancūzija “vairuos.” Primta būsianti ir Italija.

Ar Bevinui geriau pasiseks su Ašimi negu Hitleriui?

Apvienyta Lenkija

Po Pirmojo pasaulinio karo Lenkija atgavo nepriklausomybę. Bet tai nebuvo nepriklausoma Lenkija pilnoje to žodžio prasmėje. Ją dirbtinai sudarė tų laikų Francijos ir Anglijos imperialistai, paverdami virš 12,000,000 ukrainiečių ir baltusių, apie pusę milijono lietuvių. Pusę Lenkijos teritorijos sudarė svetimos žemės — Ukrainos, Baltarusijos, Lietuvos. Gi per šimtus metų lenkai apgyventos, po prievarta vokiečių užkariautos teritorijos buvo paliktą Vokietijai, nepaisant, kad 1914-1918 metų karą Vokietija pralaimėjo. Lietuviams užtenka prisiminti Lietuvos sostinės Vilniaus ir Vilnijos pateiktą ir Lenkijos teritoriją, kad suprasti, kaip dirbtinai Lenkija buvo sudaryta.

Tik po Antrojo pasaulinio karo Lenkija su pagalba Tarybų Sąjungos atgavo savo istoriškas teritorijas nuo Vokietijos — dalį Rytų Prūsijos, Pamarį, Sileziją, kuri per šimtus metų buvo lenkų iki pat Odrės ir Neisės upių. Lenkija, atgavus tuos plotus, išskraustė, arba atsisakė priimti atgal pabėgusius su naciais vokiečius, kurių susidarė apie 5,000,000. Į tuos plotus buvo atkelta lenkai iš Lenkijos, arba vakarinės Baltarusijos, Ukrainos ir Vilnijos, kurie panorėjo grįžti į Lenkiją.

Į dabartinę Lenkiją apsisavinę visos lenkiškosios teritorijos. Demokratinė liudies Lenkija atsisakė nuo Vilniaus ir Vilnijos, kaip ir nuo Baltarusijos ir Ukrainos teritorijų. Ji atgavo savasias istorines žemes ir nenori svetimų žemių.

Dabartinė Lenkija yra graži—apvali valstybė. Ji turi apie 25,000,000 gyventojų, jos teritorija sudaro 312,000 ketvirtinių kilometrų. Ji prieina prie Baltijos Jūros, ne kokių koridorium, bet 300 mylių plotu — Pamarys, dalis buvusios Rytų Prūsijos su daugybe gerų prieplaukų.

Užgydo Karo žaizdas

Lenkijos liaudis baisiai nukentėjo. Hitleris ją užpuolė 1939 m. rugsėjo 1 d. Buvusi reakcinė ir imperialistinė Lenkijos valdžia priešaky su generolu Ryzys Smigly ir kitais pabėgo. Nors Lenkija ir didelė, bet ji buvo silpna, nes vieną trečdalį gyventojų sudarė pavergtos ir bėteisės kitų tautų mažumos, o ir lenkai darbininkai ir valstiečiai nedaug daugiau turėjo lais-

vių, kaip lietuviai, baltūsiai ir ukrainai.

Poniškoji valdžia pabėgo, bet liaudis pabėgti negalėjo. Lenkijos liaudis vedė partizaninį karą. Ypatingai tas karas pasiekė aukšto laipsnio po to, kai Hitleris užpuolė Tarybų Sąjungą. Hitlerininkai sugriovė ir sudegino Lenkijos miestus, nuo žemės paviršiaus nušlavė daugybę miestelių ir sodžių, bet jie negalėjo patvergti Lenkijos žmonių.

Lenkija laike karo neteko apie 6,000,000 žmonių mirusių nuo bado ir ligų bei nacių kalėjimuose užkankintų. Karo nuostoliai šaliai padaryti viršija \$20,000,000,000!

Bet prie liudies demokratinės santvarkos, Lenkija sparčiai atstisato, užgydo karo žaizdas ir kuria naują gyvenimą, kuris bus gražus ir malonus.

“Šalis — Mūsų! Turtas — Mūsų!”

Dabar Lenkijos darbininkai, inteligentai ir valstiečiai jaučia, kad jie yra šalies šeimininkais, kad turtas yra jų turtas. Dar tik dailis Lenkijos buvo išlaisvinimas iš jo nacių, kai Laikinoji Vyriausybė Liubline, 6 d. rugsėjo, 1944 metais, priėmė patvarkymą, kad atimti nuo ponų žemę, kas viršija 50 hektarų.

Tokių žemių susidarė 2,810,000 hektarų fondas (neįskaitant Pamario, Rytų Prūsijos, Silezijos žemių). Toji žemė buvo išdalinta, kurios buvo suteikta dėl 495,000 buvusių bežemių ir mažžemių šeimų. Vyriausybė suteikė valstiečiams pagalbą sėklomis, įrankiais, medžiu, galvijais ir kitokiais reikmenimis. Į Sileziją, Pamarį ir Rytų Prūsiją buvo perkelta 5,000,000 lenkų darbininkų ir valstiečių.

Fabrikai Priklauso Liaudžiai

Sausio 3 d., 1946 metais buvo išleistas patvarkymas nacionalizuoti visą stambią ir vidutinę industriją. Veik išimtinai į vyriausybės rankas perėjo kasyklos, metalo industrija, transportas, bankai, miško ir eilė kitų industrijų.

“Tai nėra dar socializmas, — sako lenkų komunistų vadas Gomulka, — bet tai yra pradžia tokios santvarkos, kur nebūs išnaudojimo žmogaus per kitą žmogų.”

Į Lenkijos plotus perėjo daug čiliybėje vokiškų fabrikų ir anglies kasyklų. Taip, anglies gamyba greitai pasiekė aukšto laip-

snio. Lenkija pasigamina ne vien sau, bet dirbinių išveža į Angliją, Švediją, Tarybų Sąjungą ir kitas šalis.

Tarybų Sąjunga ne vien vyriausią rolę suvaidino Lenkijos išlaisvinime iš hitlerininkų jungo, bet suteikė didelę pagalbą užgydymui karo žaizdų, atsteigime industrijos, žemės ūkio ir t.t. Kada sausio mėnesį 1945 metais Sovietų Armija išlaisvino Varšavą, tai ir Lietuvos liaudis pasiuntė 5,000 tonų grūdų Varšavos gyventojams.

1947 metais Lenkijoje buvo pagaminta 59,130,336 tonai anglies, ant 1,625,675 tonų daugiau, kaip planas reikalavo. 1948 metais Lenkija siekia pagaminti jau 80,000,000 tonų anglies. Aišku, kad tas bus ateikta.

Sausio 1 d. 1946 metais Lenkija paskelbė keturių metų planą ir jį sėkmingai vykina gyveniman. Liaudies vyriausybė atidengė visą eilę suokalbų, kurių buvo tikslas nuversti liudies tvarką ir grąžinti seną padėtį, kokia buvo pirma karo.

Lenkija į užsienį išveža anglies, audinių, stiklo, cemento ir daug kitų dalykų, ypatingai miško. Iš užsienio perka grūdų, geležies rūdų, nerūdijančių metalų ir kitų reikmenų. Jos prekyba pasekmingai vystosi su Tarybų Sąjunga, Čechoslovakija, Vengrija, Bulgarija, Švedija ir kitomis šalimis. Ji norėtų plėsti prekybą ir su Jungtinėmis Valstijomis, bet atsisako priimti Marshallo Planą, kuriame įmanoma kišimasis į šalies vidaus ekonominius ir politinius reikalus.

Koalicinė Vyriausybė

Lenkijos liudies vyriausybę sudaro demokratinų partijų koalicija — blokas, į kurį įeina Lenkijos Darbininkų (Komunistų) Partija, Socialistų Partija, Valstiečių Partija ir Stranietvo (Liberalų - demokratų) Partija.

Parlamentas išrinktas 19 d. sausio 1947 metais iš 444 narių. Balsavimuose dalyvavo 11,200,000 piliečių iš 12,500,000 galinčių balsuoti. Lenkijos Darbininkų Partija pirmą kartą, fašistinio teroro laiku, o vėliau nacių okupacijos laikais buvo persekiojama ir daug neteko narių. 1945 metais ji turėjo 30,000 narių, dabar jos įtaką didelę, ji jau turi 700,000 narių. Laikė balsavimų gavo apie 6,000,000 balsų, gi jos apvienytas blokas laimėjo 87 nuoš. visų balsų.

Daugelis politikų užsienyje niekaip negali suprasti, kaip Lenkijoje katalikai piliečiai gali palaikyti komunistų obalsius ir kandidatus. Jie vis dar mano, kad ir jų šalyse bus galima amžinai klaidinti darbininkus ir valstiečius gasdinant pasakomis apie komunistus. Lenkijoje gyvenimas parodė, kad apsiriko ponai Mikolaičiai, apsiriks ir jų globotojai.

Aišku, kad Lenkijos liaudis dar daug turės nugalėti keblumų, visokių sunkybų, bet ji energingai dirbdama, prieteliškai sugyvendama su kitomis liudies demokratiškomis šalimis, žingsnis po žingsnio sėkmingai ir gan sparčiai eina prie laimingo ir turtingo gyvenimo. Lenkijos atsieikimai parodo, ką gali liaudis. Tokių pasiekimų neturi nei Prancūzija, nei Italija, nors ir gauna iš Amerikos stambios pagalbos ir nebuvo taip baisiai nuterietos, kaip Lenkija.

D. M. Š.

Dėl Kilusių Brazilijos Lietuviuose Ginčų

Niekam jau nėra paslaptis, kad Brazilijos pažangiųjų lietuvių tarpe jau nuo seniai eina tarpusavi kova, kad kuo daugiau vieni kitus apšmeižus, išprovokavus, kad tuomi pačiu kartu tiesioginiai ar netiesioginiai padėjus reakcijai sudaužyti bile kokį progresyvių lietuvių veikimą.

Beje, paskutiniu metu kivičiai buvo kiek sumažėję, ir atrodo, kad laikui bėgant gal visai jie pranyks, ir bus prieita prie visų lietuvių pagėdaujamų viešybės, kad galėjus sekmniau atmušti prieš puolimus.

Bet štai pasirodė Laisvės nr. 274, “Laisvoj Sakykloj” “Ziežmašietis”, kuris išliejo savo pikta tulžį ant tų žmonių, kurie atsidavusiai dirba pažangų darbą tarpe išievių lietuvių, ir tuo pačiu kartu dėl labo visos žmonijos, kuri trokšta demokratinės laisvės.

Aš čia neįsipareigoju atsakyti į tuos šmeižtus, kur Ziežtis šmeižia “Bijūną ir jo šaiką” (kaip vadina Z-tis). Aš manau, kad tuo reikalu pats Bijūnas tinkamai jam atsakys.

Bet kodėl Ziežtis nepaaiškina apie tą Bijūną “šaiką.” Visiems Laisvės skaitytojams būtų įdomu žinoti, kas per viena ta “šaiką”, kurią Bijūnas suorganizavo, ypatingai, kaip kad Ziežtis sako, “po Berlyno ir Romos paėmimo.” Netaip jau svarbu, nuo kada, ir kur Bijūnas priklausė, bet svarbu tik tas, kad Bijūnas kartu su kitais pažangiais lietuviams dirba visuomenei naudingą pažangų darbą.

Matomai Ziežtis, apsi-kaišęs raudonom plunksnom, gėdinas pažangiajai lietuvių visuomenei išaiškinti, kas per viena ta “šaiką.”

Aiškumo dėlei, randu reikalo išaiškinti lietuvių visuomenei, kas per “šaiką”, kurios dalyvius tas Ziežtis išvadina šoviništais, fašistais ir kitokiais okupacijos laikais buvo persekiojama ir daug neteko narių. 1945 metais ji turėjo 30,000 narių, dabar jos įtaką didelę, ji jau turi 700,000 narių. Laikė balsavimų gavo apie 6,000,000 balsų, gi jos apvienytas blokas laimėjo 87 nuoš. visų balsų.

1. Brazilijos Lietuvių Spaudos Komisijos Ratelis.

2. Brazilijos Liet. Vienybės Centralinė Komisija.

3. S. Paulo Liet. Jaunimo organizacija “Cruzeiro do Sul.”

4. Brazilijos Raud. Kryžiaus Lietuvių Departamentas.

5. P.P.A.L. kongreso organizatoriai, ir jame dalyvavę delegatai. (Sulyg Ziežčio ir jo kompanijos, kongresas kitaip nebuvo vadinas, kaip tik “šoviništų, nacionalistų, fašistų suvažiavimas”)

Ši sąmoninga prieš kongresą propaganda buvo varoma plačiu mastu po visą S. Paulo lietuvių koloniją, net kongreso rengimo komisijai buvo prisiuntę laišką, kuriame buvo šmeižiamas pats kongresas ir jame dalyvaujantieji delegatai. Tai realybė, kurios nei pats Ziežtis negalės paneigti.

Dabar skaitytojai, sužinoję, iš ko susideda šis Ziežmariečiui ir jo grupei “pažangia šaiką”, patys padarys atitinkamą išvadą.

Ziežtis pats sau spiauna į veidą, sumušdamas į šipulius savo šmeižtų jovalą, pripažįsta, kad per atsilankymą Brazilijos proletariato vado L. C. Prestes buvo sukelta virš 50,000 kružerių. Juk tie pinigai buvo sudėti iš tų pačių mūsų tautiečių žmonių, kuriuos Ziežtis šmeižia. Tas tik aiškiai parodo, kad lietuviai, gyvendami Brazilijoje, visomis priemonėmis, kaip gali, ir kuo gali remia šios šalies liudies kovą už visiems lygias teises.

S. Paulo pažangieji lietuviai, dėl siautėjimo fašistų diktatūros, turi vesti kovą prieš bendrą mūsų priešą fašizmą įvairiais būdais bei metodais, kurių, kaip matoši, Ziežtis dar nežino, ar nenori žinoti.

Patartina Ž-čiui negaišinti veltui laiko šmeižtams tų žmonių, kurie dirba lietuvių visuomenei naudingą ir pažangų darbą, bet su naudot laiką parašymui vieno kito rašinėlio apie lietuviškus naci-fašistus, kurie, judosiškai talkininkaudami vietos fašistų diktatūrai, išdavinėja lietuvių. Rezultate, jau dešėtkai mūsų veiklesniųjų tautiečių sėdi braziliškosse bastilijose. Ar už tai, kad jie priklausė, sulyg Ziežmariečio, — šoviništų, fašistų “šaikai”?

Labai nemalonu, kad tokie asmenys savo šmeižtams susiranda vietos Laisvėje, tikėdamiesi susirasti sau pasekėjų ir tuo būdu galėsią sukirsinti vienus prieš kitus š. Amerikos pažangiuosius lietuvių.

Visiems yra žinoma, jog P.P.A.L. kongreso priimtųjų rezoliucijų sakoma, kad laikraštis “Darbas”, nuo kongreso įvykimo datos, įeina galion kaip oficialus P. Amerikos lietuvių organas. Tai visi svarbesni įvykiai, bei bile kokie nesuipratimai turėtų būti rishami per “Darbą”, nes tik “D-bo” Administracija turi progos pažinti plačiau abipusiskai tas sunkiai išrisamas problemas, kuipios išky-la vienoj ar kitoj lietuvių kolonijoje.

Lietuvis.

Harwey Brown, International Association of Machinists (nepriklausomos) prezidentas, pareiškė, kad stambieji nejudomo turto savininkai trukdys pratesimui net silpnos esamosios rendų kontrolės. Jis ragino savo unijos narius bombarduoti kongresmanus laisvais, raginant pratesi visaišką rendų kontrolę po vasario 29-tos, 1948, kada esamojo įstatymo galia baigiasi.

FIGHT
INFANTILE
PARALYSIS
Join the
MARCH
OF
DIMES
JANUARY 15-30
THE NATIONAL FOUNDATION FOR INFANTILE PARALYSIS

Indijos valdžia suteikė paniekintiems “nepalytėti-niem” žmonėm Ajmier Merwaros provincijoje lygias teises su kitais indėnais.

Rytmeti po pasitikimo nauju 1948 metų, šis linksmautojas New Yorko naktiniame klube buvo praradęs tiek daug energijos beieškodamas progos tapti linksmu, jog šis ne vieną valandą, iki jis galės bent pradėti galvoti apie kokią nors linksmybę.

"Herald Tribune" Korespondentas Klausia. O Wm. Z. Foster Jam Atsako

(Tęsa)

Klausimas: Jeigu "Daily Workerio" pozicija ir Amerikos komunistų pasireiškimai nėra Rusijos padiktuoti, tai kaip jūs išaiškinate staigius "Daily Workerio" ir Amerikos komunistų pozicijos pakeitimus, kad jie sutiktų su oficialine ar partine linija iš Maskvos?

Atsakymas: Politinės linijos nustatomos tam, kad jos atitiktų konkrečias padėtis, reikalavimus. Pasikeitimai tam tikroje situacijoje reikalingi atitinkamų pakeitimų politikoje, nustatyme. Kuomet klasinių pajėgų santykiai staigiai pasikeičia, tuomet pasikeitimai nustatymuose taipgi esti staigūs. Greitoje laike pastarųjų penkiolikos metų politinėje eigoje komunistų partija, kaip ir kitos politinės organizacijos, turėjo atlikti daug skubių persiorientavimų politiniuose įvertinimuose ir taktikoje politikoje bei nusistatyme. Skirtumas, tačiau, yra tame, jog komunistai, darydami tokias pakeitimus, visada išaiškina priežastis, kodėl jie tai daro, taipgi laisvai pripažįsta klaidas, jei tokių esti. Tai yra kas tokio, ko kitos partijos bei jų dėjimais nepadarė. Kiek tai liečia Amerikos komunistų nusistatymą ryšium su kitų kraštų komunistų nusistatymu, buvo išdėstyta pirmesniame atsakyme.

KOMUNISTŲ POZICIJA II-ROJO PASAULINIO KARO METU

Klausimas: Vienas dalykas, kuris nuolat galvasuokio nekomunistus Jungtinių Valstijų piliečius buvo tas: kodėl Amerikos komunistai smerkė Amerikos poziciją antrajame pasauliniame kare iki to laiko, kai Vokietija užpuolė Sovietų Rusiją? Ar jūs galite išaiškinti, kodėl Amerikos komunistai priešinosi stoti karan prieš Hitlerio fašistus, naciškąją Vokietiją iki tos dienos, ir tuomet jau rėmė karą, jeigu jie nesekė įsakymų iš Rusijos?

Atsakymas: Amerikos komunistai uoliai dalyvavo ginkluotoje gynyboje Kinijos, Ispanijos ir Etiopijos žmonių prieš fašistinius įsiveržėlius pirmosiose kovose, vedusiose prie antrojo pasaulinio karo. Mes, tačiau, nerėmėme paties pirmo karo laipsnio. Tai buvo dėl to, kad ši fazė, po poliarijai vadinama "nudu-

tu karu" (the phony war), buvo vedama Muncheno dvasioje. Netgi po to, kai susirėmimai prasidėjo, imperialistiniai Didžiosios Britanijos ir Jungtinių Valstijų kapitalistai, panašiai kaip prieškariniuose savo manevruose, būtų mielai sutikę susitarti su naciška Vokietija ir Japonija reaciniam, net ir fašistiniam, pasauliui išteigti Tarybų Sąjungos išlaidomis — pasauliui, kuriame jie būtų galėję laisvai viešpatauti. Bet Vokietijos ir Japonijos fašistai buvo per daug godūs, kad su tuo sutikti. Jie norėjo patys vieni pasaulį valdyti, su kuo, natūralu, Amerikos ir Britanijos finansinis kapitalas nesutiko.

Per visą karo laiką Britanijos ir Amerikos stambieji turčiai turėjo galvoje savo atitinkamus imperialistinius interesus. Jų saviemyški klasiniai tikslai niekaip nebuvo suderinami su demokratiniiais siekimais jų tautų. Tiesa, jie norėjo pašalinti savo vokiškus ir japoniškus konkurentus, tačiau labiausiai jie troško palaužti T. Sąjungą. Štai kodėl jie per 18-ką mėnesių delėsi atidarymą fronto Vakarų Europoje, tuo būdu priversdami be jokio reikalo mūsų talkininkę Rusiją paaukoti keletą milijonų žmonių gyvybių. Štai kodėl jie troško atsukti vyriausius karo smūgius prieš Japoniją, užuot juos atsukus prieš Vokietiją. Štai, kodėl jie vedė nepertraukiamą kovą prieš Rooseveltą. Jų karo strategija, kuriai tuomet senatorius Trumanas taipgi pritarė, buvo tokia: tegu Vokietija ir Rusija mušasi iki paskutinio kraujo lašo.

Bent kurią karo laikų dieną išdaviški didieji turčiai, jei jie būtų nugalėję demokratine anti-fašistine liaudį, galėjo daryti paskyrą sutartį su Hitleriu. Ir dabar, kai karas pasibaigė, šitie patys anglo-amerikiniai imperialistai, Wall stryčiai vadovaujant, parodė savo tikrą plunksną, pradėdami naują imperialistinę ekspansijos kampaniją, vyriausiu taikikliu turėdami Tarybų Sąjungą. Kiekvienam dabar aišku, kodėl jie taip nenuilstamai dirbo, kad tą šalį susilpnintų karo metu.

Antrasis pasaulinis karas buvo laudies, teisingas karas. Pasaulio žmonės kovavo baisiausią tironiją žmo-

nijos istorijoje, fašizmą. Bet tik su T. Sąjungos įstojimu, šis karas tegavo pilną anti-fašistinio karo charakterį. Tai buvo Tarybų Sąjunga, daugiau negu kuri kita valstybė, kuri tvirtai palaikė karą demokratinėje kryptyje. Tarybų Sąjunga, taipgi, paaukojo kurkas daugiau žmonių gyvybių ir turto. Buvo daug stambiųjų turčių — Didžiojoje Britanijoje ir Wall stryčiuose, kurie didžiai nusigando, kai išsijudinusieji demokratiniai žmonės nugalėjo fašizmą.

Klausimas: Stalinas sakė Willkiui, Stasseniui ir kitiems amerikiečiams, jog yra galima draugijai, besirėmiančiai kapitalizmu, tokiai, kaip mūsų, gyventi taikoje su Rusija. Kaip jūs tai suderinate su komunistų pozicija, skelbiančia, jog kapitalizmas, įskaitant jį Jungtinėse Valstijose, pamerktas pražūčiai ir komunistai privalo jį visur kovoti?

Atsakymas: Kapitalistinės Jungtinės Valstijos ir socialist. Tarybų Sąjunga gyvena taikoje, (nors ir ne visuomet draugiškai) viena greta kitos per trisdešimt metų, ir jos tik ką išėjo iš karo, kuriame buvo talkininkėmis. Abiejų kraštų žmonės turi daug svarbių bendrų interesų ir tokiu būdu abi turėtų taikoje gyventi. Ypačiai šiuo metu taika yra reikalinga, atsižūrint į atomo bombą ir kitus mūsų laikų baisius ginklus. T. Sąjunga, kaip socialistinė šalis, visuomet stoja už tokį bendradarbiavimą. Tautiniai Amerikos interesai taipgi reikalingi pasaulinės taikos ir Sovietų - Amerikos bendradarbiavimo. Bet, jei norima, kad tautiniai interesai Amerikos politikoje imtų viršų, tenka nugalėti Trumano doktriną ir Marshallo planą. Reikalinga, kad šio krašto demokratiniai žmonės, pirmoje eilėje darbininkai, nugalėtų Wall stryčio imperialistus, karo provokatorius ir trokštančius tapti, — būsimus pasaulio užkariautojus, — kurie tyčia bando organizuoti prieš Tarybų Sąjungą karą. Mes privalome grąžinti mūsų kraštą prie Rooseveltto politikos. Mūsų kraštui Wall stryčio diktavimas tegali priversti jį, kraštą, prie militarinės nelaimės.

(Bus daugiau)

Jack Widick, atėjęs į nuomų iškontroliavimo raštinę, Detroit, i viešąjį tam tikslui posėdį, pareikalavo jam įrodyti, kaip jis galėtų išimokėti pakeltą nuomą, kuomet jis vos tik išsiverčia mokėdamas dabartinę. Tokio klausimo čia ponai nelaukė, tad policija atėjo jį išmesti laukan. Widick tuomi tapo taip įkirsintas, kad jis jį to posėdžio pirmininką paleido iš karinės tarnybos atleidžiant gautą sągą.

"Pavasarių Godos" Prenumeratoriai

Dar daugiau užsakymų gavome dėl "Pavasarių Godos" knygos:

Per K. Barauskį, Nashua, N. H.: V. Vilkauskas, M. Virbickienę, K. Barauskis.

Per A. Kubilskį, Coal Center, Pa.: A. Šukis, A. Kriščiūnienė, M. Višniauskienė, A. Kubilskis.

Per V. Paukštį, Richmond Hill, N. Y.: V. Venskūnas, J. Daugėla, J. Kuodis, V. Paukštys.

Per St. Baltutį, Elizabeth, N. J.: Bronė Makutėnienė, Kazys Ciurlis, Petras Poškus, Antanas Pociūnas, St. Baltutis.

Per V. Seylių, Pittston, Pa.: Ant. Leonavičius, Ignas Yuknis, Ant. Račius, Vincas Seylius.

Per V. Boviną, Brooklyn, N. Y.: Jon. Ignatavičius, Mildred Jamison, K. Rušinskienė, A. Ventienė, T. Kapočius, Vincas Bovinas.

Per N. Ivanauskienę, Hamilton, Canada: A. Petronis, J. Astyla, K. Prunskis, P. Markūnas, J. Kubilius, Ch. Pamalas.

Per V. Ramanauską, Minersville, Pa.: M. Paukštaitis, M. Rojus, K. Senkus, J. Krasnickas, J. Spudis, A. Chaponis, V. Ramanauskas.

Per I. Kleivinską, Scranton, Pa.: Pranas Mankauskas, Jonas Eliuskas, I. Kleivinskis.

Per J. F. Deltuvą, Baltimore, Md.: B. Petraitis, P. Kupriūnas, J. F. Deltuva.

Per J. Žeborską, Cleveland, Ohio: J. Zebrys, J. Mankauskas, A. Mockaitis.

Per P. Bečį, Great Neck, N. Y.: A. Bečienė, P. Kutkus, J. Kupčinkas, A. Simokaitis, T. Wezdžiūnienė, O. Lukauskienė, J. Vanagas, J. Linda, P. Bečis.

Per S. Janulį, Worcester, Mass.: Vincas Žytkus, Bernard Mizara, Antanas Pilkauskas, Petras Sadauskas, J. Ješkevičius, Jurgis X. Leonas Žolimas, Kazimieras Kosulis, Juozas Raulušaitis, Juozas Kijys, Petras Butkevičius, Simonas Janulis.

Per J. Purtiką, McKees Rocks, Pa.: Juozas Miliuskas, J. Kvedara, J. Kazlauskas, P. Imbras, A. Sėvbin, J. Vaišnis, A. Vainauskas, V. Danėnas, K. Baskis, V. Kšiėlis, U. Pavlauskas, J. Purtikas.

Per K. Yenkelūnienę, Waterbury, Conn.: M. Strižauskienė, B. Satulienė, M. Svinkūnienė, A. Ablašienė, K. Sinkevičienė, M. Maržienė, H. Buzienė, H. Radžiūnienė, P. Katonienė, V. Jokubonis, P. Mickeliūnas, M. Cipliuskas, V. Krasnickas, J. Danisevičius, K. Sabutis, J.

Gabrėnas, V. Muraškauskas, J. Mikėlonis, K. Kučauskas, Kl. Yenkelūnienė.

Per A. Kilienę, Rumford, Me.: V. Motuzienė, M. Gruzinskienė, J. Karpinienė, N. Zutaufienė, J. Zove, J. Petrikienė, J. Glaudenis, V. Milišauskas, A. Pailokas, A. Alenskienė, S. Kaladinskienė, J. Raulinaitis, S. Jankauskas, A. Kilienė.

Per M. Sukackienę, Worcester, Mass.: J. Ariauskas, A. Visilienė, M. Sukackienė, M. Stankūnienė, H. Gurskienė, M. Kižienė, A. Dvareckienė, J. Karsokienė, J. Bačiavičienė, M. Šiupienė, B. Jakaitienė, M. Deksnienė.

Pavieniai: Povilas Šiušas, Worcester, Mass.; P. Thompson, Simpson, Pa.; M. Sukackienė, Worcester, Mass.; Ona Chenčiū, Stoughton, Mass.; Julius Thomas, New Kensington, Pa.; Mikolas Yokša, Bristol, Conn.; M. Uzdavinis, Norwood, Mass.; J. Gataveckas, Carnegie, Pa.; H. Tamašauskienė, W. Roxbury, Mass.; Ona Mineikiūtė, Brockton, Mass.

Laiškas iš Lietuvos

Draugė Valiukienė iš Barnesville, Pa., gavo laišką nuo savo sesutės Kazlauskienės iš Birštono. Apart pasveikinimų ir gerų linkėjimų, laiške sakoma, kad jos vienas sūnus tarnauja Birštono valsčiuje ir ten gyvena.

"O mano sūnus Jonukas, kuris žuvo, tai dirbo nuo Birštono 80 kilometrų Druskininkų mieste šoferio pareigose," ji rašo. "Jis važinėjo su mašina ir jam važiuojant per mišką koki tai piktadariai jį nužudė. Mums paliko amžiams prisiminimui jo tokia nelaiminga ir žiauri mirtis."

"O kai klausiate apie brolius ir seseris, ar visi Lietuvoje gyvena, tai visi givi ir gyvena Lietuvoje..."

Tai reiškia, kad lietuviški fašistiniai banditai nužudė tą jauną darbininką.

Argentina perka iš Jung. Valstijų plieninius vamzdžius natūraliam žibinamajam gesui perleisti.

Anglijos valdžia paskelbė bilį dėl geso pramonės parėmimo ir valstybės rinkas.

SO. BOSTON, MASS.

Atsiveikino Amžinai su Dideliai Brangiu Darbininkų Spaudai ir Organizacijom Draugu—Antanu Buividu!

Gruodžio 29-30 dd. dienraščio Laisvės laidoj perskaitęs pranešimą iš So. Bostono apie Antano Buivido mirtį, pasijutau kaip šaltu vandeniu perpiltas. Tik prieš keliolika dienų buvau So. Bostone. Kalbėjau su draugu apie Laisvės vąjį ir kitus reikalus, o čia pranešimas sako, kad jis jau mirė! Ar tai galimas daiktas? Niekaip nesinori tikėti. Norėtusi, kad čia būtų kokia nors klaida.

Dar pora valandų iki velionio kūnas bus išlydimas iš šermeninės į kapines; tik 30 mylių kelionės, dar spėsime nuvažiuoti. Su žmona ir dukra sėdome į mašiną. Po didelių pūgų kelias snieguotas ir slidus. Miesteliuose susikimšimas. O pačiam Bostone labai užsikimšusios gatvės.

Pribuvome tik keliomis minutėmis prieš išlydėjimą. Prie šermeninės ant šaligatvio pilna draugų ir draugių. Du šermeninės kambariai kimštinai pilni liudinčių. Tyla. Karstas su velionio kūnu paskendęs gyvų gėlių gausybėje, jų tiek daug, kad net siekia lubas. Niekis ir daugybė gražiausių gėlių prieš netekimą labai nuosirdaus, atsidavio darbininkams draugo, o labiausia taip brangaus darbininkų spaudos platintojo ir rėmėjo.

Drg. Kazlauskas, pribėgęs prie manęs, nervingu balsu, baimingai kalba:

—Profesorius F. B. Kubilius žadėjo pasakyti kelis žodžius išlydint, o velionio giminės ir draugai nori, kad aš tarčiau žodį kitą prie kapo; pats sirguliuoju, viskas čia taip ūmai atsidūko, esu pavargęs, susinervavęs, tikrai žinau, kad negalėsiu — mano nervai neišlėkys, užsikimš man balsas. Būtinai jį apsimkite,—reikalauja.

Prieš keliolika metų apleidęs Bostoną ir neturėjęs artimų ryšių su bostoniečių veikimu, maniau, kad vietinis draugas galėtų aiškiau apibūdinti velionio nuveiktus darbus ir nuopelnus. Bet, atsižvelgus į Kazlauskos pašlijusią sveikatą, o laiko yra tik kelios minutės, negalima buvo atsisakyti. Juk tai paskutinė proga atsisveikinti su prakilnūs darbus nu-dirbusiu draugu—kitos progos jau nebus.

Velionis Antanas Buividas, prieš 55 metus gimė, užaugo Kauno rėdybos, Rokiškio apskrities Svedasų kaime. Prieš 20 metų amžiaus apleido Lietuvą, nuvažiavo į Pietų Ameriką. Po trijų metų atvažiavo į Jungtines Valstijas. Bostone apsigyvenęs išsimekė rūbų siuvėjo amato.

1923 metais man atvažiavus į Bostoną gyventi, tuojau susipažinau su velioniu Buividu. Jis jau tada čia plačiai buvo žinomas, kaippo darbininkiškos spaudos platintojas ir rėmėjas. Rūbų siuvėjų unijos veikloje jis taipgi gyvai dalyvavo ir visada stovėjo priešakinių narių eilėse — kairiajame sparne. Visada karštai kritikuodavo tuos, kurie nukryp-davo dešinė, o kurie dėl bailumo pašlydavo, tuos begailėstingai smerkdavo, išmetinėdavo įiems.

Be platinimo darbininkiškos spaudos ir veikimo unijose, jis veikliai dalyvavo ir abelgime mūsų draugijų veikime.

Regis, niekada nebuvo linkęs link meno ir neėmė veikimo mene.

Velionis nebuvo agitatyvisko būdo, veikėjas, kuris susiagituotų draugus ir drauges kokio nors visuomeninio darbo atlikimui. Jis tokiu nebuvo; dažniausia pavieniškai veikdavo ir atlikdavo daug. Dažnai pakalbėdavo vieną kitą draugą, paaiškindamas susirinkimuose, kad čia yra reikalas

Antanas Buividas

atlikti didelį darbą; jei kiti nepaklausydavo, nestodavo dirbti, jis vienas ims ir dirbs, kiek pajėgia.

Dažnai išmetinėdavo tokiems draugams, kurie teisingai davosi, kad, pavyzdžiui, negalima mūsų laikraščiam gauti naujų skaitytųjų, velionis sakydavo:

—Kaip tai negalima? Jei eisi, bandysi, tai ir bus galima; o jei nebandysi, žinoma, kad negalima bus.

Abelnai velionis buvo draugiškas su visais. Mokėjo sudėjęs pasikalbėti su visokių papraipų žmonėmis. Buvo nuosirdus. Dėl to jį teisingu ir nuosirdžiu skaitė ne tik mūsų, bet, ir kitų pakraipų žmonės.

Be didelio palinkimo ir talento platinti, užrašinėti darbininkiškus laikraščius, velionis visada žymiai pasidarbuodavo kiekviename nacionaliame pirmievių lietuvių finansiniame darbe. Ar tai buvo steigimas mūsų laikraščių dienraščių, ar karo laikais ambulansų pirkimui kėlimas pinigų, paskui rinkimas drapanų ir sukelimas finansų Vilniaus Instituto įrankiams—visur velionis žymiai prisidėjo darbu. Lietuvių Kultūrinio Centro įsteigimui iš Bostono nusiųstų pinigų, manau, nepadarysiu klaidos pasakęs, kad 80 nuosimčių buvo nušiję per velionį Buividą.

Laikė rinkliavų drapanų dėl nuo karo nukentėjusių Lietu-vojų, velionis su keliais kitais rūbų siuvėjais daug vakarų praleido apžiūrėdami, aptaisydami surinktas drapanas, daugeliui želių pamušalus įsiūdavo. Iš kur tai buvo gauta sukirptų audinių, ir čia velionis su kitais siuvėjais vakarais siuvo iš jų apsiautalus Lietuvos vaikučiams.

Po pirmojo pasaulinio karo mūsų geri draugai Zukauskai gavo baisią tragiką žinią iš Lietuvos: draugės Zukauskienės sesuo Baniėnė žuvo, gyvenus per karą Lietuvoje su trimis priaugančiomis dukterimis. (Jos vyras Banis buvo išvažiavęs į Ameriką prieš karą.) Karo metu, po vokiečių okupacija, jai buvo sunku gyventi ir vienai auginti tris dukteris. Paauuginusi paršėlį, papiovė jį be vokiečių militarinės valdžios žinios, o mėsą maitino savo dukreles. Ar tai kas įskundė, ar kitoki būdu vokiečiai tą sužinojo, bet vieną dieną suvarė tris apylinkės lietuvių gyventojus į tam tikrą nusakytą vietą, atvedė Baniėnę ir jos dukreles, suvarytiem lietuviams paskelbė, kad Baniėnė be jų žinios paskerdė paršėlį, ir už tą "prasižengimą" ji čia bus baudžiama. Po visų akimis ją kotavojo, kankino, o paskui užleido policijos lavintus šunis, kurie sukratė jos kūną iki mirties.

Kadangi likusių sirtatomis Ranyčių tėvas buvo Amerikoje, bet dėl lengvo būdo lengvai praleisdavo uždarbį ir neturėjo ištekliaus atitraukti savo dukreles į Ameriką, tai per dideles tetos, d. Zukauskienės, (Tęsa 5-me pusl.)

What were Armour & Co. Profits in 1946?

PROFITS as percent of SALES:

\$30 million profits = 2.6%

\$1,184 million Sales

PROFITS as percent of ADDED VALUE:

profits 17.0% of added value

\$178 million

\$1,184 million Sales

PROFITS as percent return on NET WORTH:

profits 15.7% of net worth = \$30 MILLION

\$302 million NET WORTH

Regardless of the percent... we get \$30 million clear profit.

Garsinimu pelnų kaipo pardavimais pajamų nuosimčio, stambusis biznis nori skiepyti publikoje mintį, būk pelnai esą menki. Šis CIO Economic Outlook braižynas, tilpęs gruodžio laidoje, pavartodamas Armour & Co. apyvartą pavyzdžiu, parodo du būdus, kaip tuos pelnus atmieruoti. Pažiūrėkite, kaip jis išeksploduoja pasakaite apie "menkumą pelnų."

PASKUTINIS CARAS

—10-4-47—

(Istorinė Apysaka)

—91—

Parašė Justas Paleckis

(Tąsa)

Taip Rasputino klausimo ir neišsprendęs, caras su šeima išvyko į Spalą medžioti. O ministrų kabinetas netrukus nutarė Rasputiną išsiųsti į jo gimtąjį kaimą ir laikyti jį ten policijos priežiūroje. Apie tai sužinojus Virubova iš Spalos telegrafavo, kad Rasputinas tuoj važiuotų į Spalą, kur jo niekas nedrįs liesti. Rasputinas jau vykdė tą patarimą ir važiuavo, bet ministrų kabinetas liepė jį pakeliui suimti ir grąžinti į Petrąpilį, o iš čia išsiųsti į Pokrovskoje kaimą.

Praėjo du mėnesiai aršios kovos tarp rasputiniečių ir Rasputino priešų. Virubova du kartus važinėjo pas Rasputiną į Pokrovską. Praėjo vasara, caro šeima grįžo į Carskoje Selo. Rasputino priešų įtaka gerokai jau buvo paveikusi, ir pati carienė apie Rasputiną girdėti nebemorėjo. Net sosto įpėdiniui Aleksiejui užsigavus į irklą, beplaukiojant valtimi, ir sunkiai susirgus, carienė nieko neminėjo apie Rasputiną, kaip paprastai būdavo tokiais atvejais. Pamažu apie Rasputiną pradėjo jau užmiršti.

Bet Rasputino draugai nesnaudė. Staiga iš Pokrovsko atėjo žinia, kad Rasputiną užpuolė kažkokia fanatikė, matyt, Iliodoro šalininkė, ir peiliu jį sunkiai sužeidė. Pokrovsko kaime tuo metu lyg ir pripuolamai pasitaikęs vieno Petrąpilio laikraščio reporteris siuntinėjo ilgas telegramas apie pasikėsinimo smulkmenas ir Rasputino sveikatą. Už poros dienų po pasikėsinimo prie Rasputino lovos jau atsirado Virubova. Reporteris pranešinėjo, kad Rasputinas jau kovojas su mirtimi. Apie Rasputiną vėl pradėjo kalbėti, jo vardas vėl buvo minimas caro rūmuose. To ir tereikėjo Virubovai. Ji skubėjo į Carskoje Selo ir, kiek įmanydama, čia puošė ir gražino Rasputino elgesį per pasikėsinimą, kaip jis sužeistas sakęs:

— Mirštu... Gana jau gyventa... Tegu Dievas saugo caro sūnų Aleksiejų... Alioša... Apsaugok jį viešpatie... —

Tas įvykis supuolė kaip tik su Aleksiejaus liga. Gydytojai buvo nusprendę, kad Aleksiejui reikės gulėti lovoje tris mėnesius. Tiesa, jie matė, kad pakaktų ir mėnesį gulėti, bet dėl atsargumo, ypač bijodami, kad atsikėlęs ir bėgiodamas jis vėl nesusižeistų, gydytojai patarė gulėti tris mėnesius.

Ilgu buvo tėvam laukti Aleksiejaus pasveikiant. O aplinkui Virubova jau stengėsi platinti kalbas, kad be Rasputino Aleksiejus neatsikels. Ir pačiam Aleksiejui Virubova ir jo draugės šnabždėjo, kad "dėdė Griša" turis naujų pasakų, kad be "dėdės Grišos" Senelis Šaltis neateis. Reikia tik mamos paprašyti, ir "dėdė Griša" su visais tais malonumais atvyksias. Aleksiejus ir pradėjo kalbėti carienei apie "dėdę Grišą," kurio labai pasiilgęs. Praėjo jau mėnuo kaip gulė Aleksiejus, reikės dar ilgus du mėnesius laukti... Carienė ėmė dvejojti, o caras nutarė, kad reikia pabandyti vienai dienai pakviesti Rasputiną.

Gavęs pranešimą vykti į Carskoje Selo, Rasputinas tuoj prisijuntė telegramą carienei, kad sūnus greit pagysias. Netrukus jis sėdo į traukinį ir nudžiugęs važiuavo caro malonės gražinti. Tiesa, juk jis buvo pats sužeistas per pasikėsinimą, jis kuo ne ant mirties patalo gulėjo. Bet to "pasikėsinimo" istorija tokia tamsi, kad kito laikraščio reporteris nuvykęs į Pokrovską negalėjo susekti nei dešimtos dalies to, ką vaizdingai piešė jo kolega. Jis padarė išvadą, kad tai būta ne pasikėsinimo, o grynos komedijos, kuri buvo vikriai surežisuota Rasputinui iš užmirštis iškelti.

Rasputinui važiuojant, Rasputino draugės vis erzino Aleksiejaus vaizduotę, kad štai štai ryt ir atvyks "dėdė Griša." O kai Rasputinas jau buvo gretimam kambary, Virubova, carienės akių vaizdą, paklausė ligonio:

— Aliošena, ar labai nori pamatyti dėdę Grišą?

Jam pareiškus norą, Virubova patarė jam pasaukti: "Dėdė Griša!" — ir jis tuoj atvyks. Aleksiejus pašaukė ir tuo

momentu Rasputinas, duris pravėręs ir savo barzdą iškišęs, atsakė:

— Ku-ku! Aliošena, ku-ku! Duok Dieve sveikatos!

Visi sulaikė kvėpavimą, o carienė kuo ne apmirė. Ligonis iš karto pasveiko. Šešias savaites išgulėjęs lovoje, Aleksiejus taip apsidžiaugė, kad pašoko ir puolė Rasputinui į glėbį. Vos vos jį begalėjo priprašyti atsigtulti iki gydytojų konsiliumo, kuris susirinko tą patį vakarą. Gydytojai, kurie ir taip žinojo, kad kaulas jau gana sutvirtėjęs, leido trim dienoms atsikelti išbandyti pagijimo laipsnį. Nors tame Aleksiejaus atsikėlimo, jam ilgokai išgulėjus ir kaului sutvirtėjus, nieko nuostabaus nebuvo, tačiau tos visos aplinkybės vėl sudarė įspūdį, kad vaikas pagijo dėka Rasputino "stebuklui."

Po šio įvykio caras giliai susijaudino. Prie Rasputino priėjęs ir ranką ant jo peties padėjęs, caras tarė jam:

— Grigorijau — tu esi Kristus, tikrai Kristus.

Tuo būdu tas didžiausias Rasputino priešų laimėjimas nuėjo niekais. Bet jie bandė dar ne kartą Rasputiną nuversti. Vieną kartą vyskupas Hermogenas, Iliodoras ir keli dvasiškiai pasikvietė Rasputiną į Jaroslavo vienuolyno viešbutį. Ten jie pareikalavo iš Rasputino, kad jis liautųsi lankęs caro rūmus. Įvyko ginčas, o paskui ir muštinės, kurių metu vyskupas Hermogenas mušė Rasputinui per galvą savo didžiųjų krūtinės kryžių. Vienas tų muštynių dalyvis net bandė Rasputinui atimti vyriškumą. Jie norėjo priversti Rasputiną prisiekti, kad jis nesilankysias į caro rūmus. Tačiau dėl šio įvykio nukentėjo tik Rasputino priešai. Vyskupas Hermogenas buvo netrukus išstremtas į Ziurovco vienuolyną, Lietuvis, vyskupas Teofanas perkėlė į Krimą, o Iliodorą valdžia pradėjo persekioti ir jam paskui teko bėgti į užsienį.

Rasputinas vėl grįžo į caro rūmus, jis įgijo dar didesnę įtaką ir pasitikėjimą. Dabar tai visoj pilnumoj suklestėjo Rasputino "stebuklai" ir aukščiausio laipsnio pasiekė Grigorijaus I galybė ir "rasputinados" reiškiniai, turėję tokią didelę ir tokią liūdną įtaką Rusijos imperijos paskutiniui metam.

"MUMS REIKALINGA DIDŽIOJI RUSIJA!"

Buvo graži 1910 m. vasara. Daugumos gražuolė Ryga ruošėsi didėlem iškilmėm — 200 metų sukaštavimui nuo to laiko kaip Rygą valdo Rusija. Rygos miesto tėvai, daugiausia baltiečiai vokiečiai, buvo labai susirūpinę, kad tos iškilmės būtų įspūdingos ir praeitų tvarkingai. Į sukaštavimų iškilmes ir švedų nugalėtojų, Rygos užkariautojo caro Petro Didžiojo paminklo atidarymą buvo laukiamas caras Nikolajus II. Visas miestas buvo puošiamas, sveičiamas, valomas. Gatvėse, kuriomis turėjo važiuoti caras, visi namai buvo apipinami žalumynų pynėm ir vainikais. Visur buvo ruošiamasi nematyto turtingumo iliuminacijai, viršum daugybės valdiškų namų iš elektros lempučių buvo daromos vinjetės su caro inicialais — milžiniškos raidės "N II" arba "N A." Kai kur iš elektrinių raidžių buvo sudaroma visa caro himno pirmoji eilė: "Bože, caria chrani." Tokio didelio pasiruošimo iškilmėm rygiečiai nebuvo matę net per savo miesto 700 metų sukaštaves 1901 m.

Ypatingai daug darbo Rygoj turėjo policija. Reikėjo gi išgaudyti visus bent kiek įtariamus buvusius revoliucionierius ir socialistus, uždaryti juos į kalėjimą, ar laikinai iš Rygos pašalinti. O jų čia buvo ne mažai. Politinė policija girdėjo neaiškius gandus, kad išblaškytieji po užsienį socialistai revoliucionieriai tebe galvoja apie atentatą prieš carą. Be to, su caru Rygon atvyksta teroristų nuolat medžiojamas Stolinai, kurį jau penketą kartų bandyta nužudyti. 1906 m. teroristai susprogdino net pusę Stolinų gyvenamo namo, sunkiai sužeidė jo vaikus.

(Bus daugiau)

Jonas Kaškaitis.

Pasišvaisčius Po Festivalį

(Tąsa)

Pirmininkas Albertas Mierkis pareiškia, kad bent keli vakarykščiai numeriai bus perkelti šiam vakarui. Vienas tokių perkeltųjų eina dabar. Jauna čikagietė, choristė ir soprano solistė Elenutė Maziliauskaitė (Helen Mazil). Ją pianu palydi ištikimoji čikagiečių pianistė Pearl Johanson. Maziliauskaitė padainavo dvi dainas, pati jas pasirinkdama ir vardus pasakydama. Turi gražų ir gana tvirtą jauną soprano balsą ir gabiai jį suvaldo. Tonalinis grožis ir imantrus tonacijos išvadžiojimas — žymi jaunios dainininkės savybės. Laikysena ir judėsi nepaprastai gyvi.

Sekamas numeris — Vatterbur. "Vilijos choro" merginų grupė, vadovybėje gabios chorvedės ir puikios soprano solistės Gertrudos Ulinskaitės. Kvartetą sudaro Martha Kachinsky, Ruth Buzas, A. Bacevice ir A. Shelevitz. Smarkiai sudrožė Vlado Zuko sukomponuotą "Ant visados" ir dar vieną — "Geidimas." Gražiai suderinti ir gražūs balsai.

Išsina jau mums gerai žinoma ir šauniai pasirodžiusi pirmiau — ir per radiją ir koncertuose, dailioji Klyvlande vešliai išaugusi ir gražiai Greitneke prigijusi ekzotiška gėlė Violeta Čypaitė. Yra kuo pasigrožėti ir akiai ir ausiai. Augalota, statulinga, patraukliai avalaina, o balsas — dar labiau padailina šitą gausiai apdovanotą soprano solistę.

Pittsburgh, Pa.

VISOKIOŠ ŽINIOS

Sausio 18 d. atsituvo LLD 87 kuopos susirinkimas, LDS 160 kuopos name. Susirinkimas buvo sauktas atvirutėmis, bet pribuvo tik 6 nariai. Tai blogai. Ką kiti nariai veikė, ar jiems neapeina organizacijos reikalai? Kuopoje yra apie 40 harių, tai labai blogai, kad tik tiek atsilankė. Manau, kad mes galime nors keli susirinkimus turėti ir metus laiko.

Į Draugiją prisirašė du nauji nariai. Nutarta surengti piknikas apie birželio mėnesį. Pikniko surengimu rūpinsis J. Kasimer, S. Orda ir J. Kudis. Pasižadėta išdalinti kompiuteriams nariams, kurie neatėjo į susirinkimą, ir išrinkti duokles. Plačiai pakalbėta apie naujų narių vajų ir dienraščio Vilnės bazaro reikala. Nutarta suaukėti sekamas LLD 87 kuopos narių susirinkimas 15 d. vasario, 2 val. po pietų. Visi nariai ir narės dalyvaus.

Sausio 15 d. fabrike bedirbant susirgo Jurgis Jocius. Nuvežtas į ligoninę. Pasirodė, kad turi plaučių uždegimą. Tai senas North Side gyventojas. Linkime pasveikti.

Mirė J. Jokubauskas, gimė 1874 m. Sausio 15 d. Buvo pašarvotas pas lietuvių graborių Vench. Palaidotas lietuvių šv. Kazimiero kapinėse.

Si žiema labai šalta. Vėl prisnigo 5 colius sniego. Kečiai slidūs, pasitaiko daug nelaimių. Kūrenamo gazo stoka, tai tūli fabrikai negali pilnai dirbti.

Padidėjus skaičiui apiplesimų, tai prisėjo padidinti ir policijos skaičius. Dažnai iš moterų gatvėse atima pinigines. D. P. Lekavičius.

ALDLD Reikalai

Protokolas iš Lietuvių Literatūros Draugijos 4-tos Apskr. Konferencijos

Pirmininkas S. Orda atidarė susirinkimą 4-tą valandą po pietų. Mandatų peržiūrėjimo komisijon išrinkti draugai S. Ivanauskas ir A. Pipiras.

Kol komisija sutvarkė mandatus, pirmininkas pakvietė kelis draugus, kad išsireikštų savo nuomones. Kalbėjo sekami draugai: Jonas Urbanas, Alex Sherbin, D. P. Lekavičius, S. Orda ir J. Miliauskas. Mandatų komisija pranešė, kad randasi 9 delegatai, iš 4-rių kuopų. Penkios kuopos ne tik kad neprisiuntė delegatų, bet nei raportų neprisiuntė. Gaila!

Konferencijos pirmininku likos užtvirtintas Stanis Orda. Kadangi sekretorius atsisakė būti konferencijos sekretorium, tai likosi išrinktas Alex Sherbin.

Pereitos konferencijos raportas buvo skaitytas ir priimtas. Komitetas išdavė raportą, raportas likosi priimtas. Iš izdininkės raportu pasirodė, kad draugai dirbo, nes per 1947 metus įplaukų turėjo \$152.13, išlaidų \$82.50, o išdė lieka \$69.63.

Kuopų raportai sekami: 33-čios kuopos delegatai buvo 2: A. Pipiras ir J. Urbanas. Narių užsimokėjusių turi 16. Pinigų išdė randasi \$26. 40-ta kuopa narių turi 30, turto \$8.61. Taipgi kuopa buvo pasiuntus delegatą į trečiąjį demokratinių Amerikos lietuvių

suvažiavimą su \$15 pasveikimu. Delegatai buvo sekami: J. Sadnick, J. Kvedar ir Alex Sherbin. 87-ta kuopa narių turi 40. Delegatai į konferenciją buvo išrinkti 4-ri, bet dalyvavo tik 2—S. Orda ir D. P. Lekavičius. Pinigų turi \$12.18. Aukota \$30. 180-tos kuopos delegatai buvo 2: St. Ivanauskas ir M. Matakas. Kuopos raportas tur būt kūr nusimetė, nes aš nemačiau. Labai nesmagu.

Draugas J. Miliauskas patarė ir likosi nutarta susižinoti, ar būtų galima išleisti Janonio raštus. Nutarta, kad komitetas surengtų kokį parengimą.

Nutarta pasiųst rezoliuciją H. Wallace'ui, raginant jį apsiimti kandidatū į prezidento vietą. Komitetas sekamiems metams išrinktas iš sekamų draugų: S. Orda, Frank Imbraz, J. Urbanas, M. Paulauskas, H. Kairienė ir St. Ivanauskas.

ST. ORDA, Pirm.

A. SHERBIN, Sekr.

Adam V. Walmus, D.D.S

DAKTARAS-DENTISTAS

VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.

650—5th Ave., kamp. 19 St
BROOKLYN, N. Y.

Tel. SOuth 8-5569

Vilnės KALENDORIUS

Svarbus mokslinių raštų ir įvairių informacijų rinkinys

KNYGA IŠ 200 PUSLAPIŲ
ISLEIDO DIENRAŠTIS VILNIS

Kaina 50c, Platintojams 40c

Vilnės kalendorių galite gauti dienraščio Laisvės knygynė. Mokestį už vieną kopiją galite prisiųsti pašto stampomis. 5c ar 10c stampomis prisiųskite sumoje 50c ir tuojaus bus jums pasiųstas kalendorius.

Siųsdami užsakymus adresuokite:

L A I S V Ė

427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

MŪSŲ MEDUS

Akių šviesą padaugina. Ausų niežėjimą prašalina. Kosulį palengvina. Didervines panaikina. Mes parašom kaip vartoti.

Ir medaus prisiunčiam tik už \$1.00.

K. S. BARANAUSKAS

15 Franklin St., Hudson, Mass.

Tel. 1169-W

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruožta mūsų šermėnė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

M. ZUKAITIS,
334 Dean St., Spencerport, N. Y.

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Antr., Sausio 27, 1948

So. Boston, Mass.

(Tąsą nuo 3-ojo pusl.)

pastangas jos pasiekė Ameriką, regis, 1925 m.

Atsimenu, kaip mes džiaugėmės susilaukę jį Laisvės Chore, So. Bostone; mandagios, meilios lietuvaitės. Jaučiausi, regis, dar buvo per jauna eiti į dirbtuvę, lankė mokyklą metus kitus. Onutė labai greitai prigijo ne vien meniniam, bet ir abelnam veikime. Velionis Buividas pasirinko ją ir vedė už gyvenimo draugę.

Gyveno pavyzdinai gražiai ir sutikime. Užaugino puikų, laisvą sūnų, kuris keliomis dienomis prieš tėvo mirtį grįžo iš Amerikos Jungtinių Valstijų kariško laivyno tarnystės.

Kaip velionis Buividas, taip d-gė Buivdienė visą laiką atsidavusi, ištikimai darbojusi So. Bostono lietuvių darbininkų organizacijoje.

Paskutiniiais laikais dažniau tenka nuvažiuoti į So. Bostoną ant parengimų, niekada nesu matęs, kad d-d. Buividai būtų sėdėję be darbo. Ypatinai d-gė Buivdienė, jei ne virtuvėje gamina valgius, mazgoja lėkštes, tai ką nors kitą dirba.

Beeinant dabartiniam Laisvės vėjui nuvažiuoju į LLD 2 kuopos, So. Bostone, susirinkimą, pasitarti dėl paskutinio m. v. jaus. Velionis Buividas jau darbavosi ir turėjo punktų. Dauguma kuopos narių nori, kad vėjas būtų vedamas LLD 2-ros kuopos vardu. Velionis sutinka, bet ragina daugiau narių stoti į darbą, sakydamas:

—Ne tiek svarbu, kokių vardu vėjas bus vedamas, kaip svarbu, kiek narių ims dalyvumą ir kaip dirbs: vienas kitas narys, kad ir su didžiausiais norais, negalės vėją darbą atlikti tinkamai, negi galės kuopos vardą pakelti.

Jis davė žodį, kad jis dirbs, kaip dirbo—savo vardu. Bet jei kiti kuopos nariai, bendrai dirbdami, pralenks jį punktais, tada jis perves savo punktus kuopai ir savo vardą nuims nuo vėjaus lentelės.

Kelias sekmadienius su d-d. Leku ir šūkiu padirbėjome, o d-gė Tamošauskienė pati viena pasidarbavo ir taip pralenkė velionį. Jis savo žodį išpildė — pervedė punktus LLD 2-rai kuopai.

Porą sekmadienių prieš velionio mirtį, po tos dienos vėjaus darbo, suėjau velionį. Užėjome į valgyklą. Velionis greitai griebia į kišenę. Norėjęs sulaukyti jo ranką, sakydamas: "Drauge, jās praėjusį sykį pirkote, leiskite dabar man užmokėti." Pastūmė mano ranką ir sako: "Po kelias dešimtis mylių atvažiuoju — mašina, gesolinas, laikas... Būtų sarmata mums, jei ne ašalus buteliuko nenupirkume."

Ten pat velionis nusiskundė, kad ne vieno bostoniečių draugų negalėjo prisipažinti, kad pavežtų vėjaus reikalais; sako:

—Pažįstu daug žmonių, kuriems būtų galima bandyti užrašyti Laisvę; ne visi, bet keli jų užrašytų. Negaliu pėsčias apeiti, ar gatvėkariais apvažiuoti. Yra mūsų narių, kurie turi geras mašinas; prašiau vieno, kito, trečio, ketvirtą; vienas teisinasi: ateik, jei oras bus prastas dėl žuvimo, gal pavežiosiu; kitas — būsiąs pavargęs; trečiam reikią važiuoti grybauti...

Velionis numojo ranka, sakydamas: "Tokie nariai, kurie per metų eiles priklauso mūsų organizacijose, o dėl savo laikraščio negali pašvesti nė vieno sekmadienio, yra niekam neverti."

Po laidotuvių southbostonie-

čiai pasakojo, kaip keletą dienų prieš velionio mirtį Piliečių Klubu susirinkime buvo renkama komisija surengimui pirmieji tradicinio bankieto Naujų Metų pasitikimui. Iš susirinkimo buvusių niekas tam darbu neapsiėmė daugiau, kaip tik vienas velionis Buividas; taip jis vienas ir liko. Sekmadienį, gruodžio 28 d., velionis Buividas pasipažė į savo namus kelis draugus ir drauges, kuriuos jis numatė tinkamai jam pagelbėti surengti minimą bankietą. Antrą valandą po pietų išleido visus prietelius ir prietelkas, paačiavo už paklausymą ir pasižadėjimą jam pagelbėti, atsisveikino su visais gražiai, sugrįžo atgal į butą, atsisėdė į kėdę ir tuojau numirė — širdis sustojo ėjusi savo pareigas.

Netekdami d. Buivido, netekome nuolatinio mūsų spaudos vartininko, patalintojo ir rėmėjo. Bostoniečiai neteko nuosirdaus ir nepailestančio veikėjo, gero visų draugo; ne vienas kitas, bet didžiulia bostoniečių privalo dabar rimtai pažiūrėti, kiek velionis nuveikdavo, kas ir kaip dabar nuveiks tuos darbus?

Giliausio atjautimo reikiame velionio gyvenimo draugei Onai, sūnui Ričardui ir kitoms giminėms, draugams ir draugėms, pergyvenantiems šį netektį gyvenimo skaudžiausią kirtį.

Turėjo Gerų Minčių Gerinimui Vajų

Keliais atvejais asmeniškai kalbėjome apie dienraščio vėją, labiausia apie patyrimus praktiskame vėjaus darbe, velionis vis keldavo klausimą, ko stokoja mūsų vėjaus, kaip būtų galima juos pagerinti, kad vajai suinteresuotų darbininkus, kuriuos mes pasiekiamo per vėją ir kalbina me užrašyti mūsų laikraščius.

Vis sakydavo, kad dabar skiriamos vajininkams dovanos neinteresuoją tu, kuriems bandomo užrašyti mūsų laikraščius, bet dar priešinai — tūli išmetinėja, kad mes dirbame dėl dovanų, o užrašytojas nieko iš to negauna, net laikraščio per vėją jam neužrašome pigiau.

Velionio mintis buvo, kad panaikinti dovanų davimą vajininkams. Sakydavo: Dėl to vajus nenukentės, nes vajininkai dirbame ne dėl dovanų, bet dėl to, kad matoma reikalą; ar dovanos bus duodamos, ar ne, vajus vistiek bus pasekmingas. Aiškino, kad skiriamas pinigų vajininkų dovanom reikia perleisti nupiginiui dienraščio kainos naujai užsirašantiems, arba atiduoti dovanomis naujiems skaitytojams; kad naujai užsirašantieji per vėją gautų numerius, o per šerinininkų suvažiavimą būtų išlygintas trūkumas.

Po laidotuvių d-gė Rainardienė pasakojo, kad keliomis dienomis prieš mirtį velionis buvęs atėjęs pas draugus Rainardus ir kalbėjęs juos važiuoti į šerinininkų suvažiavimą. Aiškino jiems apie reikalą gerinti dienraščio vėją ir palikęs pas juos rastiškų planus. Draugai Rainardai sakė persiųsią tuos planus Laisvės administracijai.

A. Taraška.

Los Angeles, Cal.

SVARBŲS PRANEŠIMAI

Prakalbos Lenino Mirties Paminėjimo

Vasario (Feb.) 4 d., trečiądienį, 8 val. vakare, įvyks masinės prakalbos su trumpu programu proga Lenino mirties paminėjimo, svetainėje Embassy Auditorium, Grand St., prie 9-tos gatvės. Įžanga 60 centų.

Į prakalbas kviečia visų tautų žmones. Todėl mes, lietuviai, turime skaitlingai dalyvauti, nes bus gerų kalbėtojų ir galėsime daug naujo užgirsti iš gyvenimo mūsų šalies įvykių, taipgi iš plataus pasaulio darbo žmonių klasių kovų.

LLD 145 Kuopos Nariams
Nors jau buvo minėta, kad dėl choro parengimo LLD 145 kuopos susirinkimas nukeltas savaitė vėliau, todėl kuopos nariai nepamirškite, kad seką mas susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 8 d., 435 S. Boyle Ave., 11 val. ryte. Kurie nariai dar negavote LLD knygos "Viduramžių Istorija," malonėkite kreiptis prie kuopos finansų sekretoriaus: Knyga labai įdomi ir pamokanti, iš gyvenimo įvykių. Kiekvienas narys privalo atidžiai perskaityti tą brangią įkainuojamą knygą.

Pakvietimas Moterų Klubui
Lietuvių Moterų Apšvietos Klubu susirinkimas įvyks vasario 8 d., nuo 1 val. po pietų, 435 S. Boyle Ave., po LLD kuopos susirinkimo. Malonėkite visos narės dalyvauti, nes Moterų Klubas rengiasi prie didelio parengimo kovo 14 d., tai prisiės daug dalykų nutarti ir sutvarkyti.

Narės, kurios turi laiko, gali atvykti ir būti LLD 145 kp. susirinkime, nes šios dvi organizacijos veikia draugiškai. Nariai tu organizacijų nevaržomi, gali būti susirinkime visą laiką. Moterų Klubas su LLD 205 lyga rengiasi pradėti vaikų mokyklą, tai bus įdomu girdėti platus raportas.

Bus Diskusijos po Susirinkimo
LLD 145 kp. nariai nutarė pašvesti apie valandą laiko dėl svarbių diskusijų visuomeniniams reikalais. Todėl, jeigu nariai atvyks laiku ir greit atliks susirinkimą, tai galėsime likusį laiką sunaudoti diskusijoms po kuopos susirinkimo. Dėl diskusijų buvo pasiūlytos trys temos: pirmą — "Ką geros duos darbo žmonėms Europoj Marshallo Planas?"; antra — "Kritika laikračių peržvalgai"; trečia — "Ar trečia partija galės pasitarnauti darbo žmonėms?" Skaitlingai dalyvaukite susirinkime.

Alvinas.

J. J. Kaskiaucius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
Humboldt 2-7964

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiška ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniška įrengtos Kopyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5172

Living Room Cushions
Refilled With New Springs
\$3.75
Sofa Apačios Perbudavojimas
Už \$12.00
Šaukite FRANK. Nightingale 5-2535.

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasižavėti, užsina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklynne
PAREIKI KIEKVIENĄ ŠESTADIENĮ
459 GRAND STREET
(Skersai nuo Republic Teatro)
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 4-8698

Cliffside, N. J.

Šioje apylinkėje plačiai skaitomas dienraštis Hudson Dispatch. Jis rekomenduoja esąs demokratų laikraštis, bet tikrenybėje aršesnis ir už aršiausias.

Kiek laiko atgal Bloomfield mieste United Electrical, Radio & Machine Co. darbininkai, priklausę CIO unijai, išėjo į streiką. Kompanija pasiskubino išgauti teismiską uždraudimą (injunction) pikietuoti dirbtuvę. Kai kompanija pasaukė policiją, tai majoras Reed patvarkė, kad policija nekludytų pikietininkams, tik prižiūrėtų tvarką.

Hudson Dispatch suklykė visu strosnumu, kad gubernatoriaus šauktų miliciją suvaldyti mui majoro ir streikierių. Tam dienraščiui bešaukiant prie "tvarkos" išėjo streiką Western Electric Co., Kearny, N. J., darbininkai. Cia mas susirinkimas išgavo teismiską uždraudimą streikieriams pikietuoti, bet policija, kaip ir Bloomfelde, nestabdė pikietininkų.

Jau keli mėnesiai praėjo po šio atsiklikimo, bet Hudson Dispatch dar ir dabar klykia, būk demokratinė Amerikos sistema subyrės, jei bus leidžiama darbininkams streikuoti. Mat, jei būtų pašaukta milicija ir kulkomis būtų išvaikė streikierius, tai būtų "demokratiška."

★ ★ ★

Hudson Boulevard busų vairuotojai jau per du mėnesius laiko reikalavo naujo kontrak-

PRANEŠIMAI

BALTIMORE, MD.

LDS 48 kp. jaunuoliai rengia bankietą ir šokus. Lietuvių salėje, antros lubos, 853 Hollins St. Bankietas įvyks sausio 31 d., 7 v. v. ir te sis iki 9 v. v. Vėliau bus šokiai. Muzika gros įvairius ir angliškus šokus. Vakarinė bus skani, gausie turkų, jaunų, vištukų ir paršienos, taipgi ir kugelio. Bilietas į vakarinę \$2.25, vien tik šokiams 75c (su takais). Kvietia visus dalyvauti. — Kom. (22-23)

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kp. susirinkimas įvyks sausio 30 d., 8 v. v., 318 Broadway. Reikės prisiruošti prie dienraščio Laisvės naujai parengimo, kurį įvyks 8 d. kovo, 2 val. diena. Išrinkimas valdybos šioms metams, ir dar ne visi atsiėmė knygą "Viduramžių Istorija." Tad ateikite visi, nes bus ir kitų svarbių reikalų aptarimui. — Kom. (22-23)

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiška ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniška įrengtos Kopyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5172

Living Room Cushions
Refilled With New Springs
\$3.75
Sofa Apačios Perbudavojimas
Už \$12.00
Šaukite FRANK. Nightingale 5-2535.

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasižavėti, užsina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklynne
PAREIKI KIEKVIENĄ ŠESTADIENĮ
459 GRAND STREET
(Skersai nuo Republic Teatro)
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 4-8698

to ir didesnio užmokesčio už darbą. Pagaliau, matydami, kad busų savininkai nekrepia jokios atidos į reikalavimus, nutarė streikuoti. Bosai, pajutę, kad vairuotojai nejuokauja ir rengiasi streikan, atskubėjo pas vairuotojus ir pagaliau susitaikė. Vairuotojai gavo 11½ cento pakelti už darbo valandą ir šiaip darbo sąlygų pagerinimą. Vairuotojai užsiganėdinę šiuo be streiko laimėjimu.

★ ★ ★

Viskas brangsta ir nesimato galo. Jau pradeda nuogąsauti mažesnių namų savininkai. Taksai kasmet kyla ir visos reikmenys brangsta. Per eitis metais buvo pakelti taksai. Šiais metais jau žinoma, kad dar daugiau bus pakelta.

Bet keno kaltė? Kaip visi, taip ir jūs turite būti organizuoti ir organizuotai veikti. Jei jūs patys nesirūpinat, tai žinokit, kad niekas kitas jūsų reikalais nesirūpins. Prigulėkite prie namų savininkų organizacijos ir valdiškų rinkimų laiku dirbkite, kad būtų išrinkti miesto ir šalies urėdams sąžiningi žmonės, o ne "gembleriški" politikieriai.

Kazys Bedarbis.

Oregon. — CIO žvejų Unija užgyrė Wallace'ą į prezidentus.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Tai jogi atmaliauoju įvairiom spalvoms.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampus Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. Glenmore 5-6191

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves
\$150
Kopyčias sėteikiame nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

BAR & GRILL
LIETUVIŠKA ALUDE
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados
Black Horse Ale
JOSEPH ZEIDAT
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENIOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 4-0612

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

RONKONKOMA
8634
TELEPHONE
STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

BUSIĄ BAUDŽIAMY VOKIEČIAI FARMERIAI UŽ MAISTO SLĖPIMĄ

Frankfurt, Vokietija. — Vokiška Bizonijos (anglų-amerikonų ruožto) valdyba nutarė bausti iki 5 metų kalėjimo ir 100,000 markių tuos fermerius, kurie slėps maisto produktus ir neleis juos į miestus. Ta valdyba yra karinėje amerikonių-anglų komandoje.

VERSTINAS SIFILITIKŲ GYDYMAS LENKIJŲ

Geneva. — Pranešama, kad Lenkijos valdžia įsakė verstina gydyti visus sergančius lytine sifilio liga. Teigiama, jog penicilinu sifilis išgydomas per 10 dienų iki poros savaičių.

LENKŲ JAUNUOLIAI BUS MOKOMI ŠALIES GYNIMO IR AMATŲ

Varšava. — Lenkijos valdžia pagamino planą, pagal kurį visi berniukai ir mergaitės iki 20 metų amžiaus turės mokytis šalies gynimo ir reikalingų amatų bei naudingų meno dalykų.

Washington. — Senatas užgyrė 50 Trumano skiriamų generolų.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŲS 60c.

VAKARIENĖ 85c

Iš 5-ių patrovų

Iš 7-ių patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ

8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio \$1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir maloni. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivašinimas bei parė. Pranešome uželti pasilinksinti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojuame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parų, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiai ir gėrimai aptarnaujami žemom kainom.

August Gustas BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermentų ir tt., telefonuokite

SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui

Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį

EVERgreen 7-4774

☐●●☐

Naujai išdekoruota šermentų kopyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, praklinuose namuose bei ekstra išlaidų.

Du kambariai šermentim, didelis puikiai įrengtas kambarys pasikalbėjimui ir parūkymui.

Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

GERI PIETŲS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į

Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis

Savininkas

417 Lorimer Street

Laisvės Name

Brooklyn, N. Y.

Kvepiantį keptos ir virtos mėsos valgią. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Advokatų Žodis Dėl Komunizmo

New Yorko advokatų sąjunga — The New York State Bar Association — aną dieną savo konferencijoje priėmė rezoliuciją „komunizmo klausimu.“ Toje rezoliucijoje advokatų sąjunga griežtai pasisako prieš išleidimą anti-komunistinių įstatymų komunizmui kovoti.

Advokatų sąjunga mano, jog tie, kurie nori komunizmo kovoti, turi jį kovoti per spaudą bei kitokiomis priemonėmis — propaganda, o ne kokiais nors įstatymais, kurie nėra amerikiniai.

Tačiau po tos rezoliucijos priėmimo tūli kalbėjai visvien kalbėjo už visokių įstatymų priėmimą komunizmui suvaržyti. Raudonbaubiškiausia kalba buvo tūlo p. Windels'o.

L. Prūseika Smarkiai Darbavosi

Leonas Prūseika, buvęs Laisvės redaktorius, o šiuo metu dirbąs Vilnyje, niekad nepamiršta Laisvės ir jos suvažiavimų.

Prieš pat suvažiavimą jis pradėjo Čikagoje rinkti pasveikinimus laisviečiams. Tarp kitų aukotojų, draugas Prūseika skelbia šiuos laisviečių sveikinimus:

Kultūros ir Meno Radijo Klubas \$10.00
J. K. Sarkiūnas 5.00
M. Sarkiūnienė 5.00
Viola ir Dale Fagan 5.00
P. Baltutis 5.00
V. ir M. Plečiakiai 3.00
LLD kuopa, Roseland 3.00
A. Petronis 2.00
B. Butkus 2.00
A. ir M. Karaliai 2.00
Estela ir Frank Parker 2.00
L. Valentas 2.00
O. Daukšienė 2.00
Po dilerį sudėjo: J. Stanley, K. Stanevičienė, Ig. Urmonas, Ig. Lapinskas, Mazihauskas, Puodžiūnas, Baranaušienė, Klībienė, I. Staškūnas, P. Kairis, C. Misevičiūtė, M. Zald.
E. ir J. Keturakis, Cicero 5.00
K. Kairys 3.00
A. Janutavičius 3.00
M. Klebonas 2.00
L. Radauskas 1.00
J. Stonis 1.00
O. Swayrush 0.50
Prūseika rašo:
„Pirmiau buvo paskelbta \$220.50. Viso susidaro \$236.
„Ant tos sumos išrašytas čekis ir pasiųstas „Laisvės“ vardui.
„Ačiū visiems, kurie sveikinimais parėmė rytiečių dienraštį.“

CAREER WOMAN AT WORK

Joan Crawford, portraying the title role in Twentieth Century-Fox' "Daisy Kenyon," plays a successful fashion illustrator loved by Dana Andrews who cannot keep away from her even while she is busy sketching her friend and model, Martha Stewart. Appearing in featured roles in this tense and stirring drama of a woman's conflict are Martha Stewart, Ruth Warrick, Peggy Ann Garner and Connie Marshall.

Gražus, Pasekmingas Buvo Lietuvių Namo Bendrovės Suvažiavimas

Seštadienį (sausio 24 d.) New Yorką nusiaubė žiauri audra. Buvo šalta ir vėjota, o pridėkui—daugiau sniego! Gatvėse viskas maišėsi, sukosi ir panašėjo į chaosą.

Apie 1-mą valandą, kuomet audra taip siautėjo, turėjo prasidėti Lietuvių Namų Bendrovės akcinių suvažiavimas. Tūli manė, jog vargiai begu jis įvyks. „Kas norės tokioj audroj iš namų nosį kišti,“ kalbėjo.

Tačiau, audra ne audra, o gyvenimas ejo savo keliu — suvažiavimas akcinių rinkosi. Apie antrą valandą jų buvo arti trys šimtai—pilnutė Laisvės salė.

Buvo svečių iš tolimesnių miestų, bet, aišku, patį suvažiavimo branduolį sudarė Brooklyne ir apylinkėse gyvenantys akcininkai.

Nemažas skaičius buvo jaunų — vaikų ir merginų,

kurie ramiai išsėdėjo per visą suvažiavimą, atydžiai stebėdami suvažiavimo eigą.

Visa tai rodė, koks didelis žmonių susidomėjimas šia bendrove ir josios nupirkto Lietuvių Kultūros Centru!

Kas gi suvažiavime buvo atlikta?

Direktorijatas pateikė pranešimą — raportą, kuris buvo vienbalsiai užgirtas.

Išrinktas naujasis direktorijatas, kurį įeina: **Motiejus Klimas, William Malin, Juozas Kairys, Petras Kapickas ir Al. Dobinis.**

(Po suvažiavimo direktorijatas tuojau susirinko svarbiems tarimams padaryti.)

Suvažiavusieji svarstė, kaip dabinėti vajų, kaip greičiau parduoti dar likusius apie 4 šimtus bendrovės šerų. Buvo gražių sumanymų ir diskusijų.

Suvažiavimas baigėsi pakilusioje nuotaikoje. N—s.

Kur Dingo \$170,000 Vertės Deimantų?

Allen Licht, sako žvalgai, gabeno lėktuvu iš Belgijos į Ameriką \$170,000 vertės deimantų. Gabeno jis juos slapta, — kitais žodžiais, smugeliavo.

Bet kai jis pasiekė La Guardia aerodromą, deimantų jau nebuvo.

—Kur deimantai? — klausė jo.

Licht'as atsakė nežinąs, gal kur nors Atlanto dugne! Girdi, kelionėje jis susirgęs ir visus deimantus išmetęs.

Jis buvo suareštuotas ir jo kišenėje rasta \$6,241 pinigų.

Lichtas pasakoją valdžios pareigūnams, kad tie deimantai jam buvo įteikti Lazaro Wahalo, belgo, įsakant perduoti juos Elias Steinbergui, kurio adresas yra 1523 Shakespear Ave., Bronx.

Svarbus LDS Trečios Apskrities Komiteto Posėdis

Trečios Apskrities komiteto posėdis įvyko 18-tą dieną sausio. Iš priežasties šalčių ir blogos transportacijos, nedalyvavo du komiteto nariai.

Posėdyje padaryta peržvalga konferencijos tarimų ir jie įvykinti gyvenime. Komiteto narių sąstatas tas pats, ką ir 1947 metais buvo. Pirmininku A. Matulis, nutarimų raštininkė O. Yakštienė, finansų — Stasiukaitienė ir išdėtininkas — Dainius. Organizatorius A. Skairius.

Šiame posėdyje pasveikinta „Laisvės“ šerinkų suvažiavimas su \$25 ir išrinkta delegata Stasiukaitienė. Pamokėta už tris metus duokles į Menininkų Sąjungą \$15 ir padaryta keli kiti geri tarimai.

Iš Brooklyno menininkų teatro skyriaus atsilankė pora draugų. Jų atsilankymo tikslas, kad LDS trečios apskrities komitetas pastatytų New Jersey valstijoje brooklyniečių besimokinančią dramą „Pergalė.“ Išdiskusavus dalykus, nutarta pasiūlymą priimti ir imtis už darbo. Tam tikslui išrinkta komisija iš trijų, kurie ves darbą pirmyn.

Drama „Pergalė“ stambus veiksmas, užimančias bent tris valandas ir jo pastatymas reikalauja nemažai lėšų. Veiksmas įdomus ir svarbus, bet Apskrities komitetas imasi už

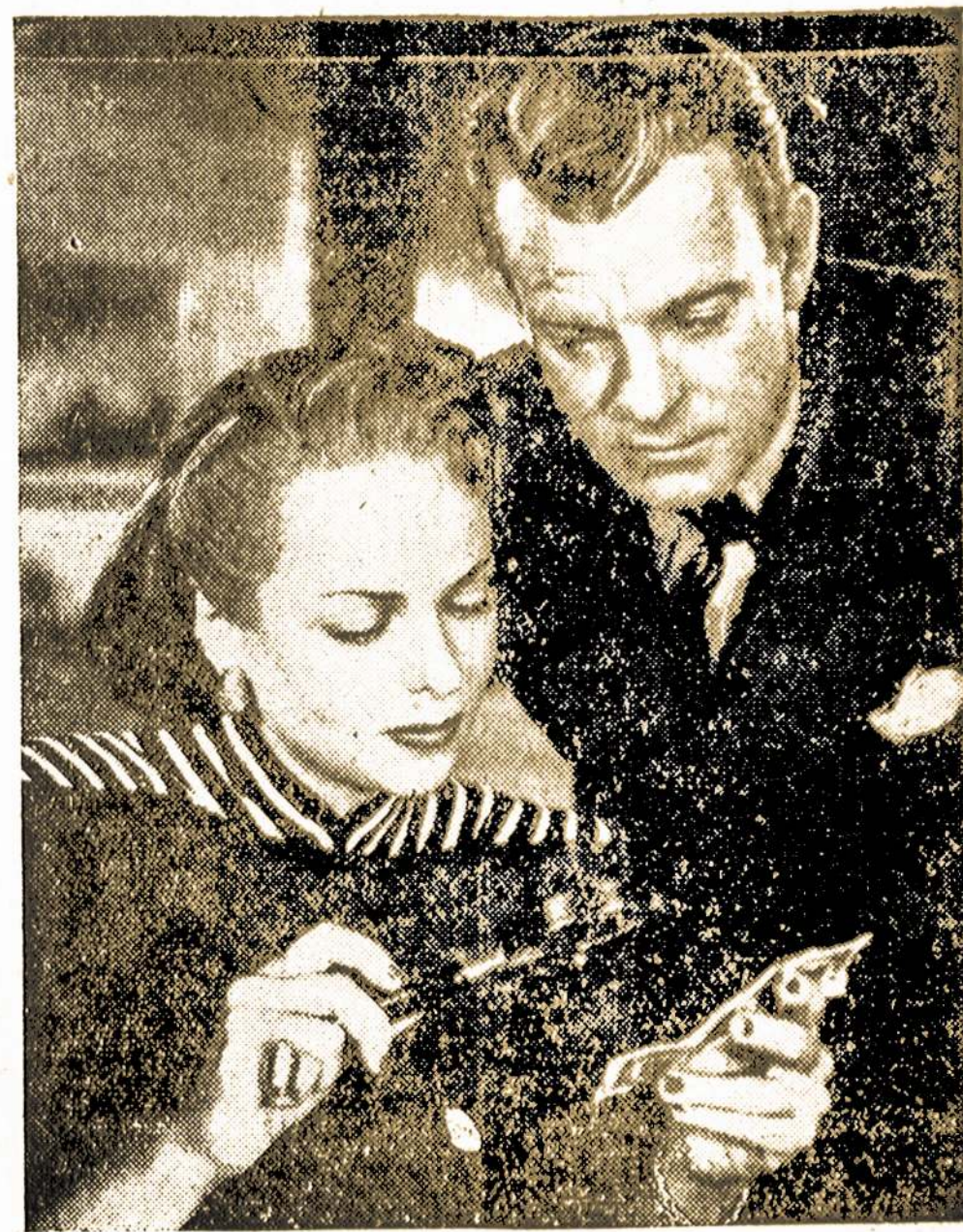
Reikalauja Išleisti Charles A. Doyle

New Yorko darbo unijų vadai pasiuntė Imigracijos ir Naturalizacijos komisijonierui griežtą protestą dėl neįsileidimo į Ameriką Charles A. Doyle, United Gas, Coke and Chemical Workers of America (CIO) unijos vice-prezidento.

Su Charles A. Doyle dalykas yra toks. Nors jis nėra Amerikos pilietis, tačiau Amerikoje gyvena jau per 24-rius metus, vedęs, turi keturis Amerikoje gimusius vaikus; Doyle gimęs Škotijoje.

Charles A. Doyle vyko Kanadon unijiniai reikalais. Kai jis žengė per rubėžius, jam buvo sakta, jog galėsiąs grįžti atgal, kada norės. Bet kai jis grįžo, valdžios pareigūnai jo neįsileido. Doyle ir dabar gyvena Kanadoje.

Dėl to unijistai — ne tik New Yorko, bet ir kituose miestuose, — siunčia vyriausybės pareigūnams protestus, reikalaudami, kad Charles A. Doyle būtų tuojau įleistas pas savo šeimą ir prie savo darbo.

Mary Meade ir Dennis O'Keefe scenoje „T-Men,“ kuri dabar rodama Loews's Criterion theatre, New Yorko.

Nepavyko

Aną dieną tūlas O'Connell, stovėdamas Lexington gatvėje, laukė taksi. Kai jis sėdosi į jį ir pasakė, kur nori būti nuvežtas, tuojau priėjo prie jo trys vyrukai ir prašė juos ten pavežti. O'Connell sutiko. Pasiekus Sutton Place, jie buvo įleisti; užmokėjo soferiui už pavežėjimą, bet, kai O'Connell išlipo, vyrukai pasiėmė jį darban; atėmė iš jo \$5 ir laikrodį.

Šis pranešė policijai. Pasirodo, kad plėšikėliai toli nebėgo — tik į artimai esantį salūną, kuriame policija rado juos bemaikiančius gėralą. Ten juos ir suėmė. Jais yra: Thomas J. Larkin, Anthony Sparto, Michael Heck.

Washington. — Kongresmanai svarstys, ar parduoti karinius sproginius Palestinos žydams.

**DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika**
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadienis uždaryta.

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL
Deginės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES

32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8174

Peter Kapiskas

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

LIETUVIŠKA BEAUTY SHOP

Moksliniai atgaivinama oda, nevelkama, sausumą pašalinant, plaukų slinkimo, plaukų augimo, plaškanavimo pašalinimas ir atgaivinimas plaukų.
Pergarbūnuojame ant jūsų seno permanent be plaukų lauzymo ar bi kokio kirpimo.
Bile moteriškė, norinti atrodyti nuo 10 iki 15 metų jaunesnė, turėtų užėiti dėl mokslinio atgaivinimo pataravimo.

Leslie Beauty Shoppe

148 MONTAGUE ST.
Boro Hall, Brooklyn, N. Y.
Telefonas TRIangle 5-3083.

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom
6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimus.
Telefonas EVergreen 4-0208

Mirė

Charles Lesh-Lelešius, 54 m. amžiaus. Gyveno po 9542-113th St., Richmond Hill, N. Y. Mirė sausio 23 d., Hallo-ran Vet. Ligoninė, Staten Island. Kūnas pašarvotas pas graborių F. W. Shalins, 8402 Jamaica Ave., Woodhause. Laidotuvės įvyks sausio 27 d., 1 val. dieną, National kapinėse, Farmingdale, N. Y. Velionis buvo narys Liet. Amer. Piliečių Klubu ir kadaise priklausė prie Aido Choro. Laidotuvių pareigomis rūpinasi grab. F. W. Šalinskas.

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

Surinko 250,000; Dar Tenka Sukelti \$400,000

New Yorko valstijos komunistai pasiryžo sukelti greitai laikui \$650,000 fondą.

Jau 40 nuos. kvotos pasiekta — sukelta \$250,000 ir tai padaryta dešimties dienų bėgyje. Dar reikia sukelti \$400,000.

Jungtinių Valstijų komunistų partija ruošiasi dideliems darbams, nes šie metai yra labai reikšmingi mūsų tautai, mūsų kraštui metai, sako komunistai.

Iš \$650,000 sumos, \$200,000 bus pervesta Daily Worker'ui leisti, gerinti, o kiti eis partinei organizacijai, — brošiūroms, plakatams, civilinėms teisėms ginti.

Komunistai nurodo, kad šiuo metu, kai reakcija kelia galvą ir leidžia savo nagus į Amerikos pažangūnus, visos komunistų ir jiems pritariantiųjų pajėgos privalo būti nukreiptos civilinėms žmonių teisėms ginti.

Reikia atsiminti, sako partijos vadai, kad mes pasiryžę esame nenusileisti reakcijai nei per colį; mes kovosime prieš josios puolimą, prieš areštus, gindami Teisių Bilių ir visas pagrindines mūsų krašto žmonių teises.

Tam, sako jie, reikalingas tvirtas finansinis fondas.